

A. Gozzani - Trieste

POEZII

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Cota 15.553

Inventar 565282

8R
B 42

N. BELDICEANU

S3

POEZII

~~BIBLIOTECA~~

12,50

BUCUREȘTI

Editura Inst. de Arte Grafice și
Editură «MINERVA». — B-dul Aca-
demiei 3. — Str. Edgard Quinet 4.
1914

~~BIBLIOTECA~~
INSTITUTUL PEDAGOGIC DE
ARTI GRAFICE
Nr. 104
4594

~~99690~~

Biblioteca Centrală Universităţii
Colecţia
inventar

15553 Dublet
565282

EDITURA INSTITUTULUI DE
ARTE GRAFICE «MINERVA»

REPRODUCEREA OPRITĂ

B.C.U. Bucuresti

C565282

BUCUREȘTI
Editura Institutului de Arte Grafice «Minerva»
Bulevardul Ștefan cel Mare, nr. 12
1014

PASTELURI

BIBLIOTECA CENTRALA UNIVERSITARA
BUCUREȘTI

COTA.....

S I H L A

Colo, sus, în pustiul salbaticului munte,
Aproape de albastrul cu soarele în frunte,
Deodată se arată 'naintea ochilor,
O taină de viață, pe coasta munților :
Ie schivnica pădurei, tăcuta săhăstrie,
Ie Sihla cea bătrână, ascetică, pustie ;
Ierusalim, ce are ca sfântă amintire,
O peatră mucenică, ce zace în neștire.
În față-i, se arată, sub bolte înfrunzite,
Un uriaș de piatră, cu stânci posomorâte ;
Din rădăcină rupte, plecate cele stânci,
Privesc, cu lăcomie, pe văile adânci ;
Și 'nsuflețite, parcă, stau gata să pornească,
Și schitul de sub iele cu trăsnet să-l lovească.

Pe vârful gol de peatră, apare, în apus,
Un simbol de credință, o cruce, colo, sus,
Cu brațele întinse spre semn de rugăciune ;
Iar brazii, bătrâni pusnici, moșnegii munților,
La cruce se închină și pleacă fruntea lor,
Ca la o scumpă, sfântă și tainică minune.

Biserica se vede pe stâncă, răsfățată,
 Precum un cuib de vultur, în aier atârnată.
 Sub peatra ce se 'ntinde ca un coperemânt,
 Apare o chilie, un trist și viu mormânt. —
 În bolta afumată, ce oblic se întinde,
 Se văd scrisori de mână, — o jale te cuprinde
 Gândind, că peste mâna ce acolo a scris,
 De mult acuma, poate, mormântul s'a închis...

Mergând tot înnainte, pe vârfuri pliscuite,
 Sub brazii ce pe ramuri port ace ascuțite,
 O tainiță pustie, un gol intunecos,
 Cu fălcile de piatră deschise fioros,
 Sub munte se arată, tăind stâncă de-a latul ; —
 Doi uriași de peatră, plecați unul pe altul,
 Formează vizuina ; cumplit e la vedere
 Acel haos de umbre, de spaimă și durere !

Ieșind din noaptea pietrei cu ochiul obosit,
 Deodată, vezi o stâncă cu vârful ruginit ;
 Ie vatra suferinții, ie peștera în care
 Martira Teodora aflat-a alinare ;
 Aici sfânta femeie ducând un aspru trai,
 Vedea, prin rugăciune, minunile din rai...

Din peatra afumată, cu fețele muchiete,
 În boabe albe, apa se lasă pe perete ;
 O țintă de lumină se vede, colo, sus,
 În crăpătura stâncei, ca ziua la apus.

În fața gratiei sfinte, o peatră se arată :
 Pe fruntea ei pleșuvă, de fulgere brăzdată,

Săpat ie, din natură, un mic, rotund basin,
Ce 'n ori și care vreme cu apă ieste plin, —
Și apa lui, aghiazmă de soare poleită,
Adesea răcorește o frunte obosită. —
Sfințenia și taina aicea predominesc;
Pădure, apă, stâncă tăcute se privesc...
Fosforica insectă, a tufelor făclie,
Imprăștie în noapte lumină albăstrie.
Aici, rășina albă, tămâia bradului,
Carpatice arome trimite cerului.
Ș'adese, către sară, când clopotul se plânge,
Când glasul rugăciunei fugind, prin văi, se stinge,
Călugării din Sihla, bătrânii munților,
La peatra Teodorei înalță ruga lor..✓

M O Ţ I I

Cofiţi, străchini şi ulcele,
Înşirate stau la porţi ;
Şi 'n cofiţi, lumânările :
Azi ie ziua celor morţi.

Morţii azi au masă mare,
Pe săraci morţii hrănesc ;
Curge vinul prin pahare,
Morţii azi benchetuesc.

Dar în timp ce fiecare
Face pentru morţii săi
Astă milă trecătoare,
Ce se uită de cei răi,

Mai sânt morţi uitaţi de lume ;
Nime la iei se gândesc :
La morminte fără nume,
Al meu vers eu dăruesc.

DUMINICA MARE

Astăzi este sărbătoare ;
Ie Duminica cea mare,
Sărbătoarea cea cu tei.

Pe la streșeni, crengi s'arină ;
Schimbă casa în grădină,
Zbor prin frunze flutुरei.

Fetele în sărbătoare,
Fulguesc ca o ninsoare
Pe verdeață, în câmpii.

Sar în joc ștergare albe,
Râd la soare mii de salbe ;
Ochii râd de bucurii.

Iar bătrânii, la oparte,
La pahare își fac parte,
Și mulți ani își dăruiesc ;

Că 'i Duminică cea mare,
Când au teii sărbătoare,
Casele când înfrunzesc.

P Â R Â U L

Pe fânețele 'nflorite cu frumoase albăstrele,
Curge, ca o bucurie, pârâuașul cristalin ;
Și tot curge și tot zmulge de la maluri floricele,
Și la vale le tot duce legănate pe-al lui sin.

Sub o salcie pletoasă, valul doarme și suspină,
Crengile, în jos lăsate, pân' pe apă se cobor ;
Cârțița, sub mușiroaie, duce trai fără de lumină ;
Și, din iarbă, scoate capul șerpele șuerător.

Peste apă, săgetează rândunica cea voioasă,
Pe o trestie subțire, două presuri sfătuesc ;
Fac buraticii a ploaie prin fânețele pletoase,
Și, prin papura cea verde, broaștele orăcăesc.

Țarca bate și tot sare, când pe-o creangă, când pe alta,
Și, pe lunca înverzită, cântă cucul de noroc ;
Cu aripile întinse, stoluri trec bătlanii balta,
Indoind gâtul pe spate, cocostârcii toc din cioc.

Pe sub soare, ceocârlia se alintă 'n ciripire.
Cerule råde, apa råde ; fluturaşul argintiu,
Înnâlbeşte, în albastru, ca un fulg de fericire ;
În pârau, se oglindeşte soarele cel auriu.

Făt-Frumos cel din poveste, pe carare, la fântână,
Bun ajuns dă Cosânzenei ; apoi cofa-i ia din mână,
Şi ducându-o la gură, însetat cată la iea ;
Fericit ieste voinicul : apa dragostei iel bea...

REVĂRSATUL ZILEI

Aurora azurie,
La obraz trandafirie,
Se deșteaptă, cu uimire,
Dintr'a nopții amorțire.

Lină, tainică lumină,
Inimile ea 'nșenină ;
Și, cu zimbet de mireasă,
Prevestește-o zi frumoasă.

De a zilei bucurie,
Fuge noaptea 'n vecinicie ;—
Focul stelei tot clipește
Ca un ochiu ce obosește.

Fluturile, vie floare
De crin alb cu aripioare,
Pe un tânăr trandafir,
Dezmerdat ie de zefir.

Ciocârlia 'n ceri s'avântă
Și se urcă și tot cântă ;
Până ce din ochi o perzi,
Ș'o auzi, fără s'o yezi.

Iarba încă rourată,
De piceoare nu-i călcată ;
Tinere, nepipăite,
Florile-âcum par urzite.

Ș'așa-i cerul de senin,
Încât prin albastrul său,
Acei care se închin,
Ar vedea pe Dumnezeu...

FURTUNA

565282
Cerul ie negru și orb de soare,
Precum ie ochiul celui ce moare ;
Seamăna râul a plumb topit, —
Nourul suflet posomorât...
Nimic s'aude, nici o suflare,
Nici o viață, nici o mișcare ;
Tot universul întunecat,
In somn de moarte ie îngropat...

Pe firul ierbei tremurător,
Grabnic, deodată, trece-un fior, —
Lumea la față pare schimbată ;
Frunza electric e scăturată.
Ca un balaur șuerător,
Vâjje vântul îngrozitor ;
Geme furtuna ca o nebună,
Nourul scapără, urlă și tună ;
Pe cerul negru, alba săgeată,
Din întuneric, eată-o, eată !

Precum un șerpe alb, luminos,
 Zigzaguri face, se rupe'n jos ;
 Și, uite, cade, spăimântător,
 Cu glas de trăsnet asurzitor.

În limbi de flăcări focul se 'nalță ;
 Fumul cel vânat, roșia ceață,
 Crește, se 'ntinde neîncetat :
 Arde ștejarul cel fulgerat. —
 Vârful său geme, se încovoiaie,
 Crengile 'n flăcări plesnesc, se 'ndoaie,
 Un crac trosnește, se rupe-arzând ;
 Scânteii prin ceață se văd plutind.

Totul ie spaimă, neagră turbare,
 Sălbăticie fără de hotare ;
 Spumegă apele și clocotesc,
 Vânturi cu flăcări se învrăjdesc...

Pe șesuri iarba este mălită,
 Sacara albă stă încălțită ;
 Plopii de frunze sunt dezbrăcați,
 La pământ fagii zac răsturnați. —
 Ca oase albe, ce-s nemișcate,
 Crengi de mesteacăn vezi înșirate ;
 Nimic zâmbește, nimic nu-i viu :
 Pământul este mare pustiu.

Apoi, pe 'nțetul, vântul slăbește,
 Și al furtunii glas amorțește ;
 Dispar ai morții negri fiori,
 Și ploaia trece ; și printre nori,

Mari ochi albaştri cerul deschide,
Semănătura voioasă râde.

Sub dâmb, în vale, prin ciritei,
Tălănci răsună și clopoței ;
Voioși păstorii prin crâng s'arată ;
Oile zbiară și mieii saltă.
Curge puhoiul spumegător ;
În depărtare, tunete mor.
Soarele-apare, — un curcubău
Bea apă dulce de la pârău...

TRÂNTA VOINICEASCĂ

În zi de bucurie, în zi de sărbătoare,
Când plugul și plugarul ogorul părăsesc,
Jos, sub răchiți bătrâne de raze umbritoare,
Pe o saltea de iarbă, flăcăii se lungesc.

La miazăzi, pe culmea de tufe ruginite,
Să văd niște ocoale, cu lungi șuri pentru boi,
Și cumpeni de fântână și case stuhuie,
Și niște răsfățate grădini cu popușoi.

Flăcăii, jos, la umbră, stau răzămați în coate,
Au boande și curele, au cușme țurcănești;
Iei sânt plini de putere, iei spetele au late,
Au brațe oțelite și pumni au voinicești.

Și cum tot stau de vorbă, pe iarbă, la răcoare,
Iat'un voinic se scoală și zice la ai săi:
«Care din voi se prinde, în zi de sărbătoare,
La trântă voinicească cu mine, măi flăcăi?»

Apoi, unul și altul, flăcăii, deodată,
Se 'ncleștă de aproape cu brațele cruciș;
Se pleacă iei de mijloc, se scutură, se saltă,
La stânga și la dreapta, se tot aduc hortiș.

Cu brațele 'mpletite, mai stau și greu răsufală,
Sudorile, ca bobul, curg de pe fruntea lor;
Apoi, se prind de mijloc, în sus, pe rând, se umflă;
Și, dându-și câte-o roată, vin tot pe un picior.

«Destul copii!» atuncea lor un moșneag le spune, —
Moșneag ce-abia se mișcă plecat pe un toiag,—
«De veți lupta și mâne, tot nu vă veți răpune,
Căci vouă, mama, țâța va dat-o pe sub prag.»

99690

4594

INSTIT. POPOR. DE ȘTIINȚE
Nr. 10
BIBLIOTECA

A R Ă T U R A

Colo 'n zare, la dumberavă, de cu ziuă până 'n sară,
Pe o coastă țalinoasă, adânc plugurile ară ;
Flăcăoanii voinici, tineri, imbrăcați în cămeșoi,
Plugul, unii, țin de coarne ; alții, merg pe lângă boi.

Ferul taie brazda felii, și, pe câmpul ce 'nverzește,
Dunga lucie și neagră ca un șerpe se lungește ;
Boii, frați de plugărie, trag, se opintesc în jug,
Și oticul dă afară lutul grămădit în plug.

Râma vânăță, pe brazdă, se subție, se întinde ;
Apoi cioara, clonț de pradă, viind repede o prinde ;
Iar un epure, neam mare, cu urechile de soi,
Speriat din covru sare și aleargă spre zăvoi.

Un bătrân, cu barba albă și cu spete corogite,
Care târaie pe cârjă niște zile invecchite,
Întâlnind sămănătorii, ce s'apropie de hat,
Se oprește și le zice : «Noroc bun la samanat !»

Tunetul, prin bubuire, viu răspunde la urare ;
Nourul cel plin de apă, iubitorul de ogoare,
În albastru, iată-l, vine repede, mânat de vânt, —
Și, plouând, iel varsă mană, varsă aur pe pământ.

A R M I N D E N U L

În frumoasa noastră țară, luna florilor sosește,
Cu senin și cu lumină, ziua se împodobește ;
Pe mlădița mugurie frunzele se dezvelesc,
Și, de pulbere de aur, fluturașii strălucesc.

Prin livezi acum s'arată pâlcuri vesele de lume,
Om cu om se înfrățește, toate vorbele sunt glume.
Spre ogoare, ceriul cată cu ochi binevoitori,
Și pe fețele voioase bucuria pune flori.

Jos, pe iarbă, stau întinse lăicere înflorite ;
Și pe iele se arată străchinile zmălțuite ;
Pâinea albă stă alături cu malaiul auriu,
Iar, de-o parte, mari ulcioare, pline toate cu rachiu,

La vatră, pe cârlige, spânzură un ceaun mare,
Și, alătura, așteaptă melesteul țărănesc ;
Melul gras încet, cu lene, se învârte pe frigare,
Și găluștele, cu clocot, în ulcele se sfădesc.

Jos, sub nucul aromatic, toți la umbră se așază :
Cobza, naiul și vioara pe Arminden îl serbează ;
Sus paharul se ridică, sănătățile pornesc, —
Și, cu cât se trece vinul, vorbele se înmulțesc...

Un moșneag, cu barba albă, veac bătrân cu ghebu 'n spate,
Zice : «Multă sanătate ! vouă, meseni de prin sate ; —
De voiți o primăvară cu flori albe de la rai,
După datinile țării, să cinstim pe întâi Mai ;

De voiți coșare pline și de vreți pline hambare,
Luna roadelor iubite o primiți voios cu vin ;
Iar de vreți în poloboace să nu prindă vinul floare,
Faceți, cum făcea străbunii ; — la Arminden, beți pelin...»

SARA SFÂNTULUI VASILE

Prin orașe răsfățate,
Prin bordeie și prin sate,—
Sara, după asfințit,
Urătorii au pornit.

Simbolul de avuție,
Plugul bine vestitor,
Ne aduce bucurie,
An de bunuri roditori.

Vorba legănată merge,
Sună clopotul tot rar;
Pocnesc bicile deodată,—
Inimile viu tresar.

O ciudată matahală,
Capra tradițională,
Strigă, zbeară ascuțit, —
Câinii bat la iea cumplit.

Tobe, fluere, buhaie,
Zgomot fac asurzitor, —
Ursul, cu blana de paie,
Sărutări dă fetelor.

Un cucuș, în depărtare,
Cântă dousprezece oare :
Miezul-nopții, a sosit,
Și, cu el, anul dorit.

O copilă la fântână,
Cu lumânărica'n mână,
Face vrajă de iubit ;
Caută pe-al iei ursit.

Dar în apă privind fata,
Dă un țipăt speriat ;
Căci iea simte, deodată,
Pe obraz un sărutat.

NEGURI

LĂUTARUL

Fete brune, ochi albaștri, ca zâmbirea blândeii sorti,
Dulci vâpăi în sală varsă, de învie și pe morți ;
Zgomot vesel de beție, zvon ce urcă și coboară,
Fac să țiuie auzul ca o strună pe vioară.
Luminoasă, bucuria peste sală se întinde,
Și vârtejul nebunii orice inimă cuprinde.
Iar rubinul fluid face în pahare albe spume,
Ce-ale lunei gânduri negre le alungă 'n altă lume. —
Se duc grijile departe, în sicriu, la întuneric ;
Căci sicriu ieste bordeiul muritorului nemernic...
Diamante sclipitoare, râd de bieata sărăcie ;
Nime-ai cea se gândește : rău ori bine de-o să fie...
Vinul, cântecul, femeia și averea îndrăgesc, —
Nu pe deznădăjduiții, ce în chinuri se prostesc ;
Ci pe lutul ce se crede, prin mândrie, prin eres,
Că din lună-i și din soare și din Dumnezeu purces...

O viață zbugiumată, jalnic de posomorâtă,
Vechiu bătrân, cu barbă albă și cu frunte pleșuvită,
Stâlp de piatră stă în umbă ; dar nu-i inimă de piatră
Lăutarul : al lui suflet, ca jăratecul din vatră
Arde, ș'al său cântec arde, când pe scripcă, plângător,
Cu încetul, se ridică, tot mai lin, tot mai cu dor...

Dar pe când bătrânul, veșted, stă în moartă așteptare,
 Fără glas, și cu privirea amurgită 'n întristare,—
 Dintre oaspeți, unu-i toarnă vin, zicându-i: «Măi moșnege,
 Cântă-ne ceva de lume!..— Ce să cânt? — Ce vrei, n'alege;
 Vezi paharele cum pline tot la gură năvălesc;
 N'au rușine la beție nici de neamul boieresc...
 — Udă-ți scripca, zice altul, dându-i încă un pahar;
 Sântem veseli... N'ar fi bine; ș'apoi n'ar avea nici haz,
 Între noi, în astă sară, numai tu să rămâi treaz»...
 Amețit atunci începe, cu durere, cu amar,

Amețitul lăutar,

De alean un cântec plânset; și din lacrimi și din vin,
 Cântecele se face fiere, din arcuș iese venin...
 Și ca bocetele iernei, ce-aduc gerul după moină,
 Iel tot zice, cum se zice, din poveste și din doină:

«Neagră-i noaptea și-i pustie,
 Când luceafărul învie
 Fața lui de bucurie...
 Dar mai neagră-i cu mult jalea,
 Ce vieții taie calea;
 Și o duce, una duce,
 Pân'la cap îi pune cruce...

Dacă maica ar veni
 Din mormânt și m'ar privi;
 Ghiață iea pe cât ar fi,
 Și mai gheață s'ar trezi;
 Și din moart'ar fi mai moartă, —
 Mult nemângâiata moartă, —
 De amarul și de chinul,
 Care 'mi noură seninul...

Oare poate să urgie,
 Mai amarnică să fie,

Decât ciumă banului,
 În punga sârmanului;
 De cât lepra gândului,
 În casa flămândului? —

Binele nu-l pot pricepe,
 Căci nu'l știu de unde'ncepe;
 Rău'mi căută pricină,
 De și eu nu-i sânt de vină.

Grijile, nevoile,
 Cad mereu ca ploile;
 Vii-îmi sânt durerile,
 Moarte mângâierile, —
 Și la căpătâiu, ca sfeșnic,
 Suferința 'mi arde vecinic...

Căci bogatul, în tot locul,
 Îmi întunecă norocul;
 Și se tot întinde apă,
 De pământul mi-l tot sapă; —
 Ce mânca și ce purta,
 Nu-mi rămâne 'n casa mea;
 Nu-mi rămâne comândare,
 Pentru zi de îngropare,
 Și 'n străbunul meu pământ,
 Nu-mi rămâne — nici mormânt...

— Cobe! taci cu al tău vaer, zise unul dintre oaspeți;
 Lasă jalea calicimei, de nu vrei ca să te capeți
 Cu ciomege... Poftești aur? Nu cumva dorești ca ieu
 Să-ți aștern covor, mojițe, și țolinca ta s'o ieu? —

Dacă iești sărac, muncește! — Muncă, muncă — vecinic muncă ;
leată, pânea, ieată mila, ce bogatul ne aruncă...»

Zise jalnic lăutarul, lovind scripca de pământ.

«Dar muncind ce ne rămâne nouă ? Foamea, golătatea,
Lacrimile ; iear deasupra : ceriul, voi și strâmbătatea...

Noi muncind, n'avem folosul ; noi având, n'avem cuvânt,

Pe bogați nimeni globește, foc pe noi zapciul pune ; —

A lor sânt și bani și slavă ; a lor toate's cele bune ; —

Chiar și Dumnezeu ie darnic, milostiv numai cu iei...

Chip de om voios... privește : sânt și ieu ca tine om ;

Nu-s din fire stârpitură : jalea m'a făcut neom...

Dacă 'n piepturile voastre nu-i simțirea 'ntunecată ;

Vre-un tată de-i aicea, afle că și ieu sunt tată...

Nu ie soare într'o casă, unde nu ie copilaș,

Și ieu, dornicul părinte, nu am dor mai drăgălaș. —

Dar când fiica voastră, boiul, legănat în danț și-l poartă,

Fata tatei, drăgulița, în colibă zace moartă...

O ! paharule al morții, iești amar, iești otrăvit ;

De cădea pe mine trăsnet, mai puțin m'ar fi lovit...

Cereți muncă, — dar, răspundeți, n'am muncit eu muncă sfântă ?

Când aveți un mort în casă, nintene din voi nu cântă...

Pe când bietul lăutar,

Iel vă cântă, — când sânt fiere a lui zile de amar !...

Plățiți doina sărăciei, plățiți moartei, pentru care

Scripca, marfă ce se vinde, va ținut în desfătare ; —

Iar ieu, jalnicul părinte, ce de scârbă azi mă stâng ;

Ieu, risipă a durerei, merg la groapă ca să plâng, —

Să plâng dragostea amară,

Față galbenă de ceară, —

Să plâng ochii minunați,

Ce's în moarte innoptați, —

Să plâng gura încleștată,

Care nu mai zice tată...»

EMINESCU

Lucefere, când vine al zilei răsărit,
De ce, umbrit de jale, tu mergi spre asfințit? —
Pe bulgărul cu lacrimi, pe vitregul pământ,
Ce toate le preschimbă în țernă de mormânt,
Ai fost chemat la zile și tu, nefericite, —
La zile, ce durerei ierau făgăduite...
Venit-ai cu blândeță, cu dor, cu bunătate,
Venit-ai pretutindeni să 'ntimpeni răutate;
Și câtă neștiință de patimă și ură,
Făcea tot mai senină a ta căutătură!

Copil frumos ca visul ce 'n leagăn îl visai,
În lume, tu, ce bine ieră, de nu ierai! —
Azi, n'ai avea durerea și scârbele alături;
N'ai fi silit amarul și lipsele să 'nlături. —

.....
În zborul unei tineri, sublime fantazii,
Ce 'ntinde în albastru aripi trandafirii,
Ce lumi încântătoare vedeai tu înaintea, —
Lumi, care azi, sărmane, schimbate's în morminte...

Făpturi din alte vremuri, având altă simțire,
 Sporeau în al tău suflet comori de fericire.
 Lumina celor zile iera fără de pată :
 lubeai atunci o mamă, — aveai cui zice : tată...
 Iubirea, pentru tine, din ceriu râpînd doi aștri,
 Îi coborî în lume schimbați în ochi albaștri ;
 Și glasuri fericite rostindu-ți atunci versul,
 În ochii cei albaștri găsit-ai universul...
 Doreai la nesfârșire a nopții prelungire,
 Când legănai, pe brațe, comoara de iubire.
 Adânc atunci, în suflet, chieamată să pătrunză,
 Venea șoptirea nopții pe freamătul de frunze ;
 Iar luna de sub nour eșind ca să te vadă,
 Vremelnicilor patemi, vremelnic sta de pază. —
 Ce visători alături și cât de fericiți,
 Voi rătăceai, ca umbre, sub umbra de răchiți,
 Și cum, pân'despre ziuă, șoptind gură la gură,
 Gustați a sărutărei aleasă băutură !...
 O ! dac'atâtea doruri uitarea n'ar fi stins,
 Al dragostei luceafăr ce viu l'ai fi aprins !...
 Dar cum lumina moare, muri iubirea voastră ;
 Zadarnic gândești astăzi la floarea cea albastră...

Ca seceră de aur, lumina lunei crește ;
 Apoi și luna plină ca secere sfârșește...
 La vecinice prefaceri se pleacă toată firea ;
 Și când iubirea vine — se duce fericirea...
 Cumplită a fost ziua, când ți-a lipsit credința
 De bine, și 'n durere ți-ai îngropat ființa. —
 Atuncea omenirea rămase un câmp veșted ;
 Văzut'ai putregaiul din talpă pân la creștet.
 Pe liră plângând, ars'ai pământul și văzduhul,
 Și'n mortul întuneric, pustiu plutind ca duhul,
 Prin lung, selbatec vaier, ai intristat pământul,
 Și pân'in măruntae ai clătinat mormântul...

Când ai văzut asupra-ți umbrind numai dureri,
 Murit' ai pentru astăzi ; ș' ai vrut să trăiești ieri...
 Ființă osândită, în desperarea-ți oarbă,
 Cerut' ai ca a nopței bulboană să te soarbă ;
 Și ți-ai prezis atunci, cu jale și cu foc :
«Mormânt fără prieteni și fără de noroc...»
 N' ai vrut să-ți deie lumea tămâea de minciuni,
 Pe care o râvnește vârtejul de nebuni...
 Nepăsători de dușmani, de fraza calculată,
 N' ai suferit pe frunte a laudelor pată...
 Adusa' ai formă nouă în limba cugetărei ;
 Ai dat parfum iubirei și fulger desperărei ;
 Ieroii cafenelei, smintiții și nerozii,
 Ia-i pus să dănțuească alături cu Irozii...

Dar când vedeai sermanul aproape să se stângă,
 L' ai plâns cum nimeni poate în lume ca să-l plângă...
 Cu strașnice cuvinte, ce duc la răsculare,
 Ai răscolit durerea vieței proletare ;
 Ș' ai spulberat tiranii, ce poftelor se 'nchină,
 Și firea lor murdară ș' a inimii lor tină...
 Măestru făurit' ai în glose adevărul,
 Ș' ai dezvelit o minte, ce-i tare ca oțelul,
 Și cumpăna gândirei ai cumpănit' o drept,
 Croind pe limba veche al tău sfat înțelept ;
 Și ne-ai adus povață : *«Să stăm la toate rece»*.
 Spuindu-ne că 'n lume : *«ce-i val, ca valul trece...»*

Cu inema în lacrimi și lacrimi pe față,
 Sătul de o lumină, ce 'ntârzie sub ceață,
 Tu, azi, privești la oameni cu-atâta 'nstrăinare,
 În cât pari o nălucă, un mort pus în mișcare...
 Și ochii tăi cei galeși, departe, în seninuri,
 Călătoresc, sermanii, înrouați de chinuri...

Și, într'o lume, unde ie totul mărgenit,
Iești osândit să suferi un dor nemărginit...

O! dacă al tău cuget, ar vrea să urmărească,
In lumea viitoare, chemarea omenească;
Ce large orizonuri s'ar desvăli în minte-ți, —
Cum s'ar deschide marea luminei di'nnainte-ți! —
Ieșind din a durerei cărări pustii și strâmte,
Tu ai simți curajul, ce nime azi nu-l simte,
Din ale poeziei visări nemărginite,
Ar naște idealuri de nimene gândite;
Și, coborând din soare a tale cugetări,
Ai întrupa cântarea sublimei deșteptări...

AMURGUL VEACULUI

Când spre sară steaua zilei, lin, coboară să se culce,
Și când apa la izvoare ne grăește limbă dulce;
Întunericul cât crește, ni se face tot mai drag,
Și'n afund stelos ne ducem cu sărmanul gând pribeag. —
Dar, prin ceață, câte daruri vin atunci să ne robească,
Conturând, pe fața stelei, fața lor prietenească...
Amintirea ne arată, prin al lacrimii cristal,
Un mănunchi de flori uscate, zile fără ideal,
Ce trecutului dau formă, — și atunci un glas ne cheamă, —
Glas al lumii adormite, îndulcit cu dor de mamă,
Ce s'aprinde de iubire unde soarele ie stâns,
Și în lumea neființei întrupează dornic plâns...

De la zorele voioase pân'la nopțile eterne,
Sub un ceriu fără lumină, marea 'n valuri se deșterne,
Și vieța ie ca luntrea, ce plutind pe-al mării larg,
Ieste prinsă de furtună, fără pânză și catarg...
Leagănul, ce înflorește mic obraz cu trandafiri,
Inc'o pradă pregătește lacomei nefericiri;
Iar în zarea luminoasă, pe suișul tinereții,
Ades foarfeca dorinței taie firile vieții; —

Dacă uită pe om moartea într'o lume de amaruri ;
 Pe-a lui barbă încâlcită, bătrâneța pune varuri ;
 Ieroglifile durerei a lui frunte o slutesc ;
 Iar a morței stinse raze trist în ochi îi amurgesc...

Tot ie pulbere și tină, — nimic bun, nimic statornic ;
 Un val crește, altul scade... și durerea vine spornic ; —
 Ochiul dragostei viclene, ie un rece luminiș ;
 Iară genele-i stufoase ades morței sânt umbriș...
 Ie prea vitregă lumina-i, ca pe om să-l veselească ;
 Mulțemirile sânt fructe, ce în gură se fac iească...
 Binele se cântărește ca și pânea pân'la dram ;
 Pe altarele vieței, fericirile n'au hram : —
 Samănă icoana lumei ca un câmp bătut de brumă,
 Unde patima și ura omenirea o zugrumă.

Și cât zvon de răutate și de oarbă dușmănie,
 E'ntre lumea ce se duce și lumea ce-o se vie ! —
 Ce obraz cu două fețe a rămas acest pământ ;
 Cum hlizește răutatea și pe margini de mormânt !..
 Când bogatul la pat cade, între rude ce răscoală ! —
 Dacă merge iel spre bine, clironomii merg spre boală...
 Apoi, ieată, moartea pune cu vieța rămășag,
 Dascălii pe la biserici, voioși clopotele trag ;
 Cu blândețea lui de vulpe, un visternic de colaci,
 Milostenie de pâne și de brânci dă la săraci...
 Mișelie, mișelie, să nu poți găsi iubire,
 Nici pe margine de groapă, unde vezi a ta menire...
 Mult amar și mult ridicol întrunește o făptură,
 Ce se naște prin iubire și se mistuie prin ură...

La bogat lampă de aur, la sărac opaiță ;
 Când au unii canapele, alții, — nu au laiță...

Sărăcie, sărăcie, iești a veacului oglindă ;
 Lac de plângeri peste care trist minciunile colindă ;
 Mulți te văd... te căinează, — însă toți te amăgesc...
 Pe adâncul tău de lacrimi, cei bogați voioși plutesc...

Dar zadarnic plânge lira și ritmează în dureri,
 Căci meteahna și păcatul nu's de astăzi, nici de ieri ; —
 Ca un dascăl pe catedră, poți să 'nșiri cuvinte multe,
 Nimeni n'o să ție samă, nime n'o să le asculte ;
 Interesul și câștigul stăpânind acest pământ,
 În zadar ași cerca 'n versuri mintea mea să o frământ...
 Aur cată, aur strânge, pentru poftă ; aur dă-le,
 Nu cenușa de pe nouri, nu spoiala de pe stele ;
 Altfeliu, iești gunoiu de stradă, nu-i în tine nimic bun,
 De li-i arăta genuna, or striga că ești nebun...
 Ba cu unii vei păți-o și mai rău, — bătrâna vulpe,
 Se va face că te-admiră, ca mai greu să te inculpe ;
 Bârfitori de meserie, cu otravă în cuvinte,
 Negustori, ce cu minciuna târguesc și pe morminte,
 Pizmuindu-te din suflet, or găsi că 'n vr'un cuvânt,
 Te-ai atins de vr'un luceafăr, sau de barba unui sfânt...

Adevăr, plătit cu lacrimi și cu nouri de amar,
 Rază tristă, călătoare peste-al minților hotar,
 Tu iești far ce luminează al nefericirii port,
 Iești făclia ce măhnește fața palidă de mort...

Să scrii versuri, s'alungi dorul, să cânti jalea ta pe harfă ;
 Pentru ce, când cugetarea azi se vinde ca o marfă ? —
 Oare da-vor ascultare versului, cei ce n'ascult
 De cât psalmul desfrânării, de cât al beției cult ? —

Dar mai gingașe minune de cât tine : poezie,
 Ieste a copilăriei alintată bucurie...

Și ce poate la vieață, mai cu dor să ne atragă,
 Pe întregul jalei, unde fericirea nu-i întreagă? —
 Ce-i mai scump, mai drag la casă, mai odor ca un copil,
 Când pe brațe, mititelul, furișindu-se tiptil,
 Te imbată cu-ale sale cuvântări neînțelese,
 Gânguriri, ce de părinte pot fi lesne înțelese...
 Și atuncea câte visuri pentru care n'ai cuvinte,
 Într'un viitor departe îți plutesc pe di'nainte. —

Printre râuri de lumină și ogoare de senin,
 Unde lacrimile sacă, unde nu răsare chin;
 Colo 'n depărtarea minței, care trece și de stele,
 Pe a gândurilor culme, vezi minunile acele,
 Ce o minte omenească n'ar fi 'n stare-a le găsi,
 Dacă dorul și iubirea de părinte nu ar fi. —
 Dar ce soartă vă așteaptă, dragi mlădițe azi în floare,
 Cum vor fi a voastre zile : nourate ori cu soare? —

Zvon de glasuri depărtate, ce din ce în ce mai tare
 Se aud, — vin cu grăbire de la soarele răsare;
 Veacul ieste pe sfârșite, — la o mie nouă sute
 În curând o să ajungem, — nopți de fulgere țesute,
 Prevestesc o eră nouă; faptul zilei se ivește,
 Și iel multe și mari fapte tinerimei pregătește.

Omenire viitoare, ce cu înțeleaptă minte,
 Și cu brațe oțălite vei păși tot innainte,
 Multe fapte azi ursite, le vei țese 'n viitor,
 Tu, când lumii vei aprinde candela dreptăților.

Ce frumoasă, ce măreață, va fi ziua biruinței, —
 Ziua, când stăpână fi-va pe pământ domnia minței;

Atunci liniştea şi pacea vor aduce-atâtea haruri,
Câte-acum aduce prada : suferinţe şi amaruri...
Şi va fi cu voi lumina, când în negrele morminte,
Vor dormi păcate negre şi gunoi de moaşte sfinte...
Spre folosul omenirii vor veni tot rânduri, rânduri,
Pe aripile ştiinţei, înmiirile de gânduri,
Şi cu muncă mai puţină va fi lan mai roditori,[?]
Când descoperiri măreţe vor sta lumii de-ajutoriu...
Într'un secol fără patemi, nu va rămânea nici praf,
Din durere, din robie, din ruină şi din jaf...
Vecinic floarea fericirii pe pământ va fi în floare,
Când în lumea cugetărei, cugetarea va fi soare...

S T E L E I

Stea, ce veselă plutești,
Sus, în mărire cerești ;
Tu ai zâmbet de scânteii,
Ce dulci sânt cu ochii ei...

Dar la tine de mă uit,
Vrând pe dânsa ca s'o uit,
Și mai tare mă cuprind
Niște friguri, ce m'aprind
De iubire, și de dor
Aprig și mistuitor...

Când pleca-voi dintre vii,
Tu, lumino, ai să fii
Tot acolo, pe-acel drum...
Ș'ai s'o vezi, lumină, stea,
Pe lumina, draga mea,—
Rece și nepăsătoare ;
Poate veselă, că moare

Dragostea, ce-i face silă,
De nu-i știe nici de milă...
Dar și tu să te ferești
De-a sei ochi, — să nu-i privești,
De or râde, de-au să plângă, —
Căci mă tem să nu te stângă...

VECHITURI

De și mintea, răzvrătită, de ceaslov nu mai ascultă,
In genunea stăpânirei, vechitură ieste multă....

Omenire egoistă, ce te crezi-innaintată
Față cu panteră : labă care-i mai înnapoeată, —
Tu, pe vârful baionetei, dacă altora furi pâne,
Nu uita, că porți în gură, ca un câne, dinți de câne...

Azi, știința de rătează ghiara 'n solii cugetărei, —
Un bot lung, tot mai pufnește, colo, sus, în vârful scărei...
Spre rușinea omenirei, minte încă de copil,
Prin cazarme și biserici tot mai vezi câte-un goril...
Și sânt meșteri egoiștii... Pentru dâșii, Dumnezeu,
Ieste-un instrument, ce'n gloate taie ca un fiereseu...
Iei, fiind deprinși a crede cugetărea un pericol,
Au perdut ori ce rușine, au trecut și de ridicul...
Și cu pinteni și cu săbii și cu piepturi înfirate,
Ici-colea, fac să-i admire niște biete «guri căscate...»

Sus, la capiștea dreptăței, unde plâng dreptățile,
 Minteă fără judecată, își deschide cărțile ;
 Și, prin ochelari de aur, bucherind un paragraf,
 După placul stăpânirei, schimbă legile în jaf...
 Așa ieste, așa fost-a, — nu știu cum o să mai fie ?...

Unii cuvioși, la strană spun că morții or s'invie...

Intr'o parte, căci se urcă oratorul la tribună ; —
 Fiecare se întreabă : oare ce-o să ne mai spună ? —
 Ascultați-l : «Astăzi țara, Domnilor, ie fericită, —
 Iea plutește ca barcă pe o mare liniștită, —
 De podvadă și de clacă, ai scăpat, frate popor !
 Sântem toți de-o potrivă înaintea legilor...
 Noi, v'am rupt vouă moșie, din moșia boierească,
 Ș'am cerut grâul în brazdă, Dumnezeu să vi-l sporească ; —
 Sântem una : azi covorul ieste frate cu țolinca ;
 De zălog și de bătaie a scăpat acum opinca ; —
 Școli mărețe, catedrale, tunuri «crup» pentru rășboi, —
 Astea toate le făcurăm noi, și noi și numai noi !...
 Să trăiască mândra țară și iubit poporul său :
 Să trăească dinastia, să trăească Dumnezeu !»
 Și cu mâinile întinse, iel rămâne în uimire ;
 Parc'ar vra, din slăvi de piscuri, a lui țară s'o admire, —
 Dar la ce se'și rupă gâtul ? — urce-se în cataligi,
 Ș'o vedea câte ceaune goale sânt de mămăligi...

Tu scufie făr'de crier, multe forme ai de slugă,
 Parazit, ce din mulțime știe sângele să-l sugă. —
 Când stau mințele 'n căciulă și poruncile în cap,
 Vai, ș'amar de îndrăzneții, ce pe mâni de zbiri încap...
 Rostitorii de palavre, nu prea facă mare gură,
 Nu deștepte gazetarii a puternicilor ură, —

Vorbă lungă, de la urnă, mânilor tu ieși-le,
Căci pe libere alegeri sânt stăpâne bețile...

Dar pe strade, cum răzbate și tot bate darabana :
O armată de paradă... lear în urmă caravana
De calici, cum izvorăște : goală, tristă și flămândă,
lea, ce brațe «desrobite» n'are cui să le mai vândă.

De ridicul și durere, mi s'aprinde în piept ura,
Când privesc cum uniforma ghiont îi dă să strige : «ura...»
Dar îmi vine, zeu, ș'a râde, când privesc biata oștire,
Ca mașină «fără abur» cum se mișcă în neștire...
Iar în front maiorul gârbov, vânt și ploae cum îmbucă,
Și cum strașnic dă comandă, fonfănind ca o băbucă...
Călăreț, mâna pe armă, saltă-ți calul, tu, cu sporii :
Astfel cere slava lumii, așa vrau stăpânitorii...
Milioanelor noroade, milioanele de chinuri,
Respectați coroana mândră și bătută în luminuri...

.....

O, ce secol de spoială, de rușine, de ocară...
Au pus mâna pe putere, pân'și cei din altă țară...
Azi, pe scara de mărire a velișilor boieri,
Altă lepră, alt ridicol : foști băcani și rachieri ; —
Multe slugi ce-odinioară la rădvan stau la oblon,
Prin mezat și antreprize, au trecut de milion...
Și boerii de duzină, ce-au ținut de coarne plugul,
Uitând traiul de la țară, azi țăranului pun jugul...
Și cu slujbe câte șapte mai sporesc și cumularzii,
lei, ce știu din om să stoarcă lacrimi, -- lacrimile arzi-i !...
Ba, mai vezi câte-o madamă, ce torcea odată'n furcă,
Cum fudulă și cochetă în cupea ușor se urcă ;
Cum îi toacă franțuzește în salon fofelnița ;
Repede, precum la țară, toamna, bate melița.

Pe când unii, din finanțe și domenii se adapă ;
 Alții, rabdă și se uită, pân'le lasă gura apă.
 Pentru unii Carnavalul, pentru alții Postul-mare...
 Toții rămașii de căruță, au ajuns la disperare...
 Vai de om, și vai de țară, când la rând veni-vor iei ;
 Dacă oi n'or fi în staul, zugruma-vor și pe miei...

Dar vedeți pe învățatul, cu spoiala sa de frază,
 Cum în fața adunării neștiința încadrează ;
 Cum încearcă disertații, fără șir, nepriceputul,
 Începând tot cu sfârșitul și sfârșind cu începutul.
 Luminează-te mulțime, află cum geologia,
 Din momiți, ciopbind arhangheli, apără teologia...
 Iar că muzica și versul, spondeu fie ori dactil,
 Intr'un secol de cultură l'a scris un pterodactil ;
 Și, apoi, la urma urmei, când din sală vrei să ieși,
 Bucură-te, că Egiptul ie o mahala din leși...

Ce 'ngâmflat pendantul ieste, când vânând descoperiri,
 Caută să-și însușească pe nedrept alte gândiri ; —
 O să-l vezi atunci cu fală înaintea cum apucă,
 Sprijinind că focul stelei pe pământ o să-l aducă...
 Mulți, ce nu știu cine-i domnul, ascultându-i cuvântarea,
 Cred c'a lui poveste lungă le va da «marea cu sarea» ;
 Pe când iel, nesocotitul, ce din fire-i cap năuc,
 Nu-i în stare să priceapă nici croiala de papuc...

Dar de-ai trece peste sută și de-ai isprăvi chiar miea,
 Tot n'ai isprăvi cu proștii, căci sfârșit nu-i cu prostiea...
 Iar zmintiții și nerozii, închegare de mizerii ;
 Iei, la număr sânt atâția, câte'n meliță puzderii...

Cu puterea, cu scandalul, când cei mari se îngrădesc :
 A lor cuget înnoptează, crierii le putrezesc...
 Ei, ce astăzi fac paradă și lucș fac asupritor,
 Și cu trimbiți și cu tunuri clocotesc mărirea lor,
 Vor plăti amar odihna, când prin dreaptă socoteală,
 Ți va socoti dreptatea, drept, și fără de sfială ;
 Căci, de și al slavei bucium zgomot face încă mare,
 Siguri fiți, Doamna Putere, zile multe numai are...

Tinereță luminată, binelui sprijinitoare ;
 Tu, ce ai ca datorie să aprinzi al minței soare, —
 Sus, pe zarea de lumină, punte'nnaltă când durezi
 Cugetărei ; jos bătrânii plâng ca niște huhurezi...
 Căci sub creștetul mării, astăzi vechiturile,
 În granit lovind tot una, își tocesc costurile...

.

Tinerime, dragu'mi-i,
 Să-mi văd dorul inimii
 Împlinit... În loc de tină,
 Să văd lumea o grădină...
 Iear bezmetecul palat,
 Pân'n temelii săpat,
 De, bordeiul tupilat...

PE MORMÂNT

Cum mi-aş da sângele-mi viu,
Când aş putea să te înviu !
Nesimţitorule pământ, —
Lut vânturat de vânt...

.....

Dumnezeu al ipocriţilor, —
Rătăcirea rătăciţilor...
Lumină în tine de porţi,
Scoate, lumina din morţi...
Dar ce poţi să-mi fii bună,
Îmbătrânită minciună ?..

Ştiinţă, fă-mă să cred
Măcar tu, c'o să-l mai văd,
Ştiinţă omenească,
Zi lutului să pornească !

Întuneric, ticăloșie...
 Posomorită vecinicie,
 De nime dezlegată, —
 Iată, ce știm noi, iată !

• • • • •

Artă, nobilă 'ntrupare
 De simțiri și cugetare,
 Tu, ce 'nalți a noastră fire,
 Ș'o ridici pân' la uimire ;
 Unde ceriu, de ceriu s'alege,
 Unde pentru minți nu-i lege, —
 Numai tu poți înțelege :
 Fericirea înnoptată
 Într'o inimă de tată.

• • • • •

Artă, minunată artă, —
 Stânge-mi jalea, taie-mi plânsul ;
 Fă, să nu mă mai despartă
 Hausul morței de dânsul.
 Schimbă tu, prefă în piatră,
 A durerii mele vatră ;
 Piatră pe mormânt să fiu,
 Celui ce nu mai ie viu ; —
 Căci ce amintire poate
 Mai nobilă fi după moarte :
 De cât o durere-adâncă,
 Pe veci, prefăcută 'n stâncă ?
 Lespede, care nu moare,
 Pentru că nimic n'o doare ;
 Lacrimă, ce nu sfârșește,
 De și nu mai izvorăște ;
 Jale, ce nu se mai schimbă,
 Pentru că nu are limbă...

D R A G O S T E

O, dacă'mi ești tu dragă mie,
Cum drag nimic poate să'mi fie ;
Întreabă-ți ochi tăi frumoși,
Ce-s umezi, dulci și luminoși...
Ș'apoi, de ce să nu mă crezi :
Oare durerea mea tu n'o vezi ?
Nu vezi în ce ecstaz mă lași,
Cu zâmbetul tău ucigaș ?..

Când te apropii, mă bate-o boare,
Caldă și dulce, ca dela soare ;
Ș'atunci la tine caut adânc,
Cu ochii vrând să te mănânc,
De-atâta dragoste flămândă,
Ce nu mai poate avea izbândă.
Și când ai ști, fără de tine,
Cum se preface lumea'n mine !
Soarele pare vânăț și stâns ;
Iar glasu firei : jale și plâns...

O, dușmanul meu dragălaș,
Pradă durerei să nu mă lași ;
Să nu-mi arunci aspru cuvânt,
Căci îmi deschizi pe veci mormânt, —
Mormânt săpat, nu cu hârleț,
Ci cu amarul tău dispreț...

S O R I N

Se lasă gerul pe pământ,
Tu dormi, Sorine, în mormânt...
O, dac'ai fost ca să te duci
În lumea tristelor năluci,
De ce, frumosule pribag,
Ai mai trecut al vieții prag ?
Suflarea mea, căldura mea,
Lumină, ce n'oiu mai vedea, —
Cum te sâmt eu și cum te port
În inima mea mort !

Singurătate, vino, vin
De liniștește al meu sin, —
Lasă-mă singur cu Sorin...

Lauda mea, sprijinul meu,
Pe care n'am să-l mai văd eu...
Soare, după care gerul
În inimă-mi înfipt-a fierul
Și mi te-a rupt din inimă, —
Deșteaptă-te, auzi-mă !

Sorine, deschide ochii,
 Să-i văd cum stau în fundul gropii...
 Sorine, descleaștă gura,
 Pe care boala și-a pus arsura...
 Sorine, vorbește, — zi : tată...
 Cumintele tatei, cuminte,
 Îmi vine să-mi ies din minte,
 Când văd prea bine, când știu,
 Că n'am să-l mai văd viu...

Leule, oprește al tău pas,
 Durerei mele dă-i glas :
 Să plângă sfânta comoară,
 Ce nu mai poate să moară...
 Dă-mi dinți, inima să-mi rup,
 Dă-mi unghii, groapa s'o destup...
 Săpați ciocli, goliți mormântul,
 Svârliți afară tot pământul ;
 Cu sete mare, să mă cobor
 În groapă, cu sete, cu dor,
 Mult, să mă uit la dânsul mult,
 A lui gemete să le-ascult...

Sorinule,
 Seninule,
 Minteosule
 Frumosule...

Sub așternutul de ghiață,
 Cine te ține pe braț ?
 Când plânge vântul pe morminte,
 Cine vine să te alinte ?
 Gingașele-ți glume, cui,
 Dragule, tu le spui ?

Nenorocitul de mine,
Zădarnic te caut pe tine,
Zădarnic la zile te chem,
Zădarnic pe groapa ta gem --
Glas în secriu nu pătrunde ;
Din secriu, glas nu răspunde...

DESMOȘTENIȚII

Cât văd ochii peste lanuri, pentru cine ară pluguri,
Pentru cine sapă aur felurite meșteșuguri?
Mult folos aduce munca, — ie prielnică ori cui ;
Și cu toate-acestea'n lume nu ie bine, pace — nu-i..
Azi, — cu brațe dezrobite, — zemislesc atâtea goluri,
În cât lipsa crăinicește între cele două poluri...

Pe când vulpea, la tribună, luând glas de orator,
Lingușește bunătatea adormitului popor, —
Mulți, de aprigă nevoe și de muncă zdrobitoare,
Fără strop de udătură, mor pe rodnice ogoare,
Banii ce se 'ngroapă 'n ladă, pe sărac nu-l folosesc,
În coșer, porumb s'adună ; haine multe stăruesc
Ne 'mbrăcate, pe când turma cea de muncă zdrumicată,
Cât trăește, foamea rabdă, umblă vecinic dezbrăcată...

Cine știe a colibei și amarul și necazul,
Cine lacrimile vede, ce ca focul ard obrazul ? —
Mulți sânt cei ce stau pe drumuri fără pâne și desculți ;
Din acei ce și roagă moartea, sânt la număr încă mulți.

.

Când în sac nu au făină, când în vatră n'au cenușă,
 Ce mai pot avea săracii? — doar gunoiul după ușă...
 Apoi cum se aibă unii tot folosul și tot bunul?
 Și ce-ar sătura o sută, să hrănească numai unul? —

Sărăcie, iești bătrână ca și foamea... Tu ții minte,
 De când ban cu ban se fură... Ieu nu pot avea cuvinte
 Lacrimi încă n'am destule, ca se plâng pe cei ce plâng...
 Multe lipsuri, nevoi multe pe sărac de-aproape'l strâng,
 Și nu are o zi bună iel din leagăn pân'la groapă;
 Înainte chiar de moarte, în nevoie se îngroapă.
 Și pe zi cu zi, legiștii ce tribuna stăpânesc,
 Pe hârtie ne dau pravili și dreptatea siluesc...
 Stropșind inima și mintea, iei joc gloatele 'n arșic;
 Legea le miroase-a carne și a sânge de mojic...

.....
 Pentru slujbă și favoare, ca un câne pentru os,
 Un politic, lângă urnă, latră fără de folos...
 Dar, zadarnic, lacrimi cearcă să mai stoarcă iel din peatră
 Căci acum a suta oară știe lumea că iel latră...

Cu o netede câmpie, cum nu samănă priporul;
 Tot așa nu se lovește nici stăpânul cu poporul...

Legiuire îmbătrânită, tu, dai vina pe săracul,
 Ce la zi de grea nevoie, rupt de foame, rupe sacul...
 Dar gândească pravalistul: lucrătorul ce muncește
 La stăpân întreagă vară, ce feliu iarna se hrănește? —
 Munca lor plătită ieste cu-a durerei pită neagră;
 Cel bogat, sărac la cuget, din porumb — le dă pelagră...

Ce folos pentru știință, ie săracul în spital...
 Lui ce-i trebuie viață? — Doctore, pe animal

Spintecă-l și-l cercetează, căci în slujbă iești chemat,
Nu să pribolești săracul, ci să vindeci pe bogat...

Ce primiți pe lucru vostru, voi, ferarilor sărmani,
Pentru lada 'n care strânge cămătarul ai săi bani? —
Voi, plugari fără de ogoare, pentru ce mai sămănați
Și rodiți prin munca voastră pânea care n'o mâncați? —
Brațul omului ie brațul cel mai ieftin : astăzi, voi,
Nu plătiți nici jumătate cât perechea cea de boi...

Salahor, lipsit de vatră, tu, prostitule țaran,
La stăpân munciți de-a una câte zile's într'un an ;
Apoi, sfintele Duminici, vi se face capul toacă,
Când cu «Doamne miluește» preotul minciuni vă toacă...

.....
Lucrați oamenilor liberi, cum lucra odată robul,
Puneți peatră peste peatră, mari sudori vărsați cât bobul ;
Rădicați palat științei, zidiți școli pentru boeri,
Ce-or găsi numai țărani cu momița că sânt veri...

Hai, siliți, ridicați grabnic uriașele cazarme,
Și cetățile trufașe pentru oamenii de arme,
Ce-s meniți a fi cuțitul cel de om hăcuitor,
Când pe galonați îi prinde gustul aprig de omor. —
Fericit acel ce scapă din război fără de picioare :
Regele, în loc de pâne, îi — dă crucea de onoare...

O, voi, dascăli ai minciunei, voi, stăpânilor creștini,
Ce mulțimei răstignite împlețiți cununi de spini, —
De-ați avea de feară unghii, foame de-ați avea cănească,
Ce datori sânt dezrobiții pentru voi ca să robească? —
Nu mai puneți pe-ai lor umeri grele sarcini ca pe vită,
Încetați cu răutatea, căci îi duceți la ispită...

Voi, poeți, ce'n rime goale înșirați mereu palavre
 Și 'nchinați a voastre ode, când la niște sfinte javre,
 Când la ochi de curtezană, ce'n bold prinde fluturași,
 Când, apoi, la comandirul mare peste ucigași...
 Pana voastră cea pocită, steaua zilei murdărește ;
 Iar săracul, ce cu dreapta lui sudoare vă hrănește,
 Blastămă figura voastră de slugarnice făpturi,
 Care laudă în versuri omenestile scursuri...
 Nobile femei, când haina cu miresme o stropiți,
 Oare știți a sărăcimei câte lacrimi cheltuiți ? —
 Din a văduvei pustie și nefericită casă,
 Știți, voi, câtă pâne fură petecul cel de mătăasă ? —

Spuneți, idoli ai sâmbriei, voi, ce pe-ale voastre pepturi,
 Cu năprasnică mândrie, purtați aur și scumpeturi,
 Câte, muncii, brațe zmulge droaia voastră cea de slugi ?
 Spune, vulpe diplomată, dihor, ce pe om distrugi, —
 Cât timp vor mai fi pe lume săcerișuri de războaie,
 Iar pe holda omenească, ucigașa de glonți ploaie ? —
 Dumnezei, luminei dușmani, voi, ce 'ntre pământ și soare,
 Stați ca nourii durerei, de întunecați popoare
 Cu a voastră nedreptate și asprime, — voi, nu știți,
 Că un timp în sânul mamei, vitei vă semăluți ? —
 Dar de vită și de oameni, ce vă pasă ? — când azi totul
 Vi să pleacă, când de muncă scăpat ieste numai mortul ?
 Îngrozitu-s'a pământul de așa prieteșug ;
 Pentru om și pentru vită, ferul dă și azi lanțug. —
 Căci ie meșteră Puterea, ș'a făcut cumplită lege,
 După care, ca pe vită, știe bine să vă lege...
 Ș'apoi zic, nesocotiții, că voi liberi să trăiți
 Sânteți, — o, ce vorbe goale... sânteți liberi, — să muriți...

Plânge glasul sărăciei ca un cântec plin de jale...
 Ascultați-l cum vă muștră, arătând rănile sale ; —
 Acest birnic al durerei, — chip de vifor neguros, —
 Iel spre voi, cuțițe parcă, din ochi zvârle mânios !

Nu vă cere-a voastre scule, nu vă cere-a voastre bunuri,
 Nici stăpân iel vra să fie, peste săbii, peste tunuri ;
 Nu râvnește iel mărirea, cu tăiosul iei satâr,
 Nici coroane, ce stau bine pe urechi lungi de catâr...

Creeri, instrumente oarbe, ce-ați ajuns a fi mașină,
 Numai ca stăpânii voștrii să trăiască în hodină...
 Voi, ce trântorilor, stofă de mătasă 'nfiripați,
 Și, drept haină, zdrențe numai de la dâșii căpătați ;
 Voi, ce marmoră cioplită pregătiți pentru palate ;
 Voi, prostiților de muncă, ce mari temnițe zidiți,
 Ca în iele, pe gunoaie, voi, amar să vă topiți...
 O, calici de toată breasla, cum hrăniți pe toți sătuii,
 Și einștiți pe necinștiții, pe schilozii și tehuii ? —
 Nu știți, voi, ce slabă ieste în putere, strâmbătatea ? —
 Limpeziți-vă la minte, cântăriți-vă dreptatea. —
 Sută, cum lași tu pe unul, munca ta să o mănânce,
 Și tu mie, cum lași suta, în durere să te 'mbrânce ? —
 Iei, ce schimbă fiica voastră într'o carne de plăcere ;
 Pe când sânu-și pângărește desfrânata lor muere,
 Vă iau pânea, ce hrănește oasele și al vostru sânge,
 Iar voi stați, răbdați... și foamea de stomah cumplit vă strânge..

De-aș cutreera pământul, codrii lui intunecați,
 N'ași găsi ieu nicăirea : lupi săraci și lupi bogați...
 Numărați voi, care duceți greu nevoile pe umăr,
 Câte traiste sânt goale, — și-ți vedea al vostru număr ;
 Iei sânt zece, sânt o sută, sânt o mie și mai mulți...
 Dar ai voștri asupriții : milioane sânt desculți !..

Ocean de sărăcie, de amar și întuneric,
 Când ai tu a ta putere, de ce stai ca un nemernic ? —
 Când iești suflet, când iești număr, pentru ce mai stai la gând ?
 Innainte, innainte milionule flămând !

DESCURAJARE

M'au răstignit multe dureri
Pe mine — și din resputeri
Luptatu-m'am ieu în zadar.
De și răbdările — amar
Trecutu-m'au de culmele
Amarului; dar urmele
Adânc săpate au rămas ;
Așa că azi slăbit mă las,
Ca tot să mă alunge valul,
Pân' ce din ochi voi perde malul...
Și ce-mi mai pasă de adânc,
Când scârbele mă tot mănânc ?
Când mi-am urît ieu numele,
Când mi se șterg și urmele ?..

Prietenia mea s'a dus
La cel posomorît apus ;
Fermecător, glasul de mamă,
Pe calde brațe nu mă chiamă ;

Mi's dușmani ori ce inime,
Când nu mai am pe nimene ;
Și-mi sună pieptul a pustiu,
Și-mi pare patul că-i sicriu...

Singurătate, vino, tu,
În lumea umbrelor mă du ;
În țintirim, sub ceriu măhnit,
Străjer să am un brad cernit ;
Iar lacrimile omenești,
Nu-mi mai aducă mie vești
Din lumea 'n care am murit
'Nainte de a fi trăit..

DOR DE MAMĂ

Când luna își arată
Fața-înflăcărată,
La orizon, și crește —
De culmea limpezește,
Urcând încet și lină : —
Când ace de lumină
Străbat printre tufari,
Și când-mărgăritari
De rouă, se-înșir
Pe-al florilor potir, —
Privind eu orizonul,
Ascult, în noapte, zvonul
De ape somnoroase ;
Iar, stelelor ochioase,
Le tot trimet, pe rînd,
Ieu, gândul meu flămînd
De dragoste și pace...

În umbră, câmpul zace
Prin ceața străvezie,
Un miros de tămâe
Vine, pe nesimțite,

Din lumile-adormite,
 Și glasuri, ce's secate
 Ca oasele uscate,
 Îmi cântă melodii,
 Ce-mi spun că o să vii
 Tu, mamă, dar prea sfânt,
 Din umedul pământ...

A vecinicii faclă,
 Și, lângă ea, o raclă
 Atunci, parcă, sosește :
 Durerea-mi răscolește ;
 Pășesc, dar nu'ndrăznesc :
 Pe morți ca să-i măhrlesc...
 Ce pot lor să le spun :
 Făcut-am ceva bun ?
 Ruină de viață,
 În suflet, eu port ghiață.
 Și sânt așa pustiu,
 Că viu fiind, nu-s viu...

Când am venit în lume,
 Ca boaba unei spume,
 De mă uitam la soare,
 Ori de cătam la floare,
 Nimic nu pricepeam, —
 Ce fericit ieram !..
 Dar când s'a întrupat,
 În ochiul întristat,
 Pedepsa cugetărei,
 Ce cale dă oftărei, —
 Atunci m'am lămurit,
 Că sânt un osândit...

O, mamă, dragă mamă,
Când glasul de aramă
Te-a dus, să nu mai știi
De zile și copii,
Mi-ai zis ca să trăesc,
Să cred și să iubesc...
Tu nu știeai, ce rău
Îmi dai prin sfatul tău...
Dar bine c'ai murit,
O suflet chinuit...
Azi, dacă ai trăi,
Ce crud ai suferi !
Când ți'ai vedea copilul,
Ce-l încălzeai cu sinul
Ș'a tale sărutări,
Că-i veșted de oftări ; --
Când ai simți înghețul
Ș'ai măsura desprețul,
Durerea, umilița,
Ce-i zdrumică ființa
Ș'a lui fericiri toate, —
Ai mai muri o moarte...

Ce noapte liniștită,
Ce noapte potrivită
Pentru un suflet trist
Ca lacrima lui Crist...
Dar noaptea se va duce,
Mâni ziua va aduce
Tot scârbe și dureri,
Ca ziua cea de ieri,
Și glasul omenesc,
De care mă 'ngrozesc,
Iar îl voi auzi...

Ce bine ași dormi
Ieu, somnul cel de veci,
Sub lespezele reci ; —
Tris frunzele de plopi,
De-asupra tristei gropi,
Ar povești între iele,
De lacrimile mele ;
Ar arăta pădurei,
Că fost-am pradă urei ;
La flori iele-ar șopti,
Că n'am ce mai dori, —
Ș'ar spune celor cetini,
Că nu mai am prieteni...

DOINE

DOINA OCHILOR ALBAȘTRI

Frunză verde albăstrele,
Zboară gândurile mele,
In senine depărtări,
Spre nelămurite zări,
Pe aripi lungi de oftări...
Dar cum ele se tot duc,
Când spre răsărit apuc,
Soarele ce le zimbește,
Cu lumină, le privește,
Și le spune
Lor, minune,

Veselie cu noroc,
Nu pe flori de busuioc,
Ci pe-al ochilor tăi foc...
Frunză verde mărgărint,
Sus, pe nour de argint,
Unde gândul mi-l alint,
Pe cărarea năzuinței,
Peste granița ființei,
Doamna inimii ș'a minței,
De mi-ai zice, aș zbura,
Unde stea n'ar lumina ;
Numai de te-ai îndura

Să-mi dai flori din ochi albaştri,
Mie, sufletul sihastru ;
Iar din gura-ți zimbitoare :
Dragoste, în loc de soare.

DOINA DORULUI

Frunză verde măgărint,
Pe sub nouri de argint,
Dragostele mi s'alint..
Frunză verde albăstrele,
Pe de-asupra frunței mele,
Zboară gândul vălurele,
Spre cărările cu stele,
Unde nu se 'ncepe jele...

Frunză verde trandafir,
Pe al dealurilor șir,
Plângând, mințile se'nșir ; —
Lăsând jos ponoarele,
Zbor, cum zbor cucoarele,
Când pe crând toamna sosește,
Inima de-o amorțește.
Și, cu cât uritul crește,
Ca și frunzele de nuc,
Se duc ele, una duc,
Pe aripi de vânt năuc.

Frunzuleană de arin,
 Pe sub cerul cel senin,
 Frate florilor de in,
 Caut dorul să-mi alin.
 Soarele, ori cât e soare
 De și-l plânge biata floare, —
 Când apune, măhnit moare.
 Apoi de răsare luna,
 Ce 'ntre stele ieste una,
 Dimineața de s'aprinde,
 De pe ceriu când o desprinde,
 Tot cu moarte o cuprinde...
 Numai dragostea cea vie,
 Zi și noapte, tot învie,
 Pe aripi de bucurie ;
 Și s'alintă-așa cu drag,
 Pe al tinereții prag,
 Că de miere să ai ochi,
 Tot te temi să n'o deochi...

Frunzuleanu de lemn dulce,
 Dorule,
 Odorule !
 Tu, mai iute de m'ai duce,
 La prietena cea dulce :
 Lacrămile să-mi usuce,
 Să-i spun câte nu i-am spus,
 De când lângă dânsa nu-s ;
 Că urātu-i boala grea :
 Iel, de faci inima rea,
 Intr'o lingură te bea ; —
 Numai inema cea bună,
 In cap miștele-ți adună ;

Iar drăguța dragoste,
 Luminează ca o ste,
 Și te scapă de necaz ;
 Că lelița de te vede—
 Și în brațe dacă-ți șede :
 Din ochi negri, îți dă mure,
 Ce știi mințile să fure ;
 Iar de vrei să bei tu apă :
 Tot cu gura te adapă...

Frunză verde flori de in,
 Dorule, nu fii hain, —
 Întinde-ți aripile,
 Ca să trecem ripile,
 Și să'ntrecem clipele ;
 Că nu-i foc, nu-i frământare,
 Și nu-i sete așa de mare,
 Ca un chin de nerăbdare ;
 Că ș'aproapele-i departe,
 Când de draga te desparte ;
 Și de-ai ocoli pământul,
 Ca să-i deslușești cuvântul,
 Ai lăsa în urmă vântul...

Frunză verde sorb,
 Ca și gândul orb,
 Zbori dorule, zbori,
 Pe straturi cu flori,
 Din rumene zori.
 Ochi mânăși de in,
 Jale de mălin,
 Plâns de liliaci,
 Treci, dorule, treci :
 Peste nouă mări,
 Cu mărgăritări ;

Peste nouă țări,
Cu flori, ce'n cărări,
Iși dau sărutări ;
Și mă du cu drag,
Pe-al iubirei prag, —
Dorule nătâng,
Ce mă faci să plâng ?..

DOINA ÎNSURĂȚEILOR

Frunză verde iasomie,
Tare-mi' place casa mie,
Când pe stative se țese
Vorbe bune și alese ;
Când te'mbată busuiocul,
Când pe vatră arde focul,
Când în prag râde norocul...

Frunză verde de sulcină,
Cu nevasta gospodină,
Ochiu-i vesel, casa-i plină.
Frunză verde ș'o alună,
Dacă inima ți-i bună,
Znop cu znop, în stog s'adună.
Iar de mândra te iubește,
Când la tine iea gândește,
Hrișca 'n țarini înflorește :
Că lelița-i bun odor,
De noroc sămănător,
Și de chinuri plivitor...

.

Frunză verde ș'un mălin,
Prin tufarii de arin,
Se rotește coasa bine,
Când norocu-i lângă tine;
Iar din gura ce zimbește,
Sărutarea de-ți vorbește,
Inu'n baltă se topește,
Și fânațul otăvește...

Ș'apoi frunză-frunzuleană,
De năltuță odoleană,
Când îți faci gard cu norocul,
Dacă iel nu-și schimba locul,
Scârbă 'n casă dacă nu-i,
Toți copiii ți-s sătui;
Nu dai bir năcazului
Și n'ai grija nimăru ...

DOINA DRAGOSTELOR

Frunză verde ghiocel,
Bate vântul cătinel,
Și mă'ndeamnă tot cu iel,
La drum scurt, fără popas,
Unde mintea mi-a rămas...

Frunzuleană de răreț,
Pe sub nourul cel creț,
Du-mă iute vântuleț ;
Nu la frați, ci la surori,
Ca să văd straturi cu flori,
Și să văd ochi și guriță,
Cu mărgele și altiță ;
Că altița de bumbac,
Face inimii pe plac ;
Și altița cea de in,
Scapă mințile de chin ;
Iar de ești om cu noroc,
Descântat în busuioc,
Arunci boala de urit,
Cu mărgeanul dela gât.

Și mărgeanul dela gură,
Dela scârbe mi te fură ;
Iar cărbunele din ochiu,
Știe face de deochiu,
Tot cu dulce băutură,
Miere vie de pe gură...

DOINA VOINICULUI

Frunză verde de sulcină,
Mulți ochi fără de lumină,
Mulți voinici fără de glas,
La Grivița au rămas ;
Și cu jalnice cuvinte,
Vântul plânge pe morminte ;
Plânge iel, căci bine știe :
Mortul că nu mai învie...

Frunză verde măr pătat,
Grea ie viața de soldat :
Cât aleargă soarele,
Nu-i mai stau picioarele ;
Sabiea, că mi-l slujește,
Glontele, că mi-l ochește,
Și de zile mi-l sfârșește !
În războiu când iel răzbate,
Comandirii stau de-o parte,
Căci așa scrie la carte :
Vitejia pentru proști,
Cinstea celor mari pe oști...

DOINA FLORICELULUI

Frunză verde lemn de soc,
Am la inimă un foc ;
Dar nu-i foc iel de surcele,
Ci-i pojarul meu de jele ;
Și cum para lui mă prinde,
Că și mintea mi-o cuprinde,
Tot mai tare se aprinde.
Ș'apoi frunză de răchită,
La căldura sfărogită,
Dorule, cumplit vrăjmaș,
Ce sosești făr'de ravaș,
Și pe sat și pe oraș ?
Tu la mine de-ai venit,
Cine mi te-a sfătuit,
Rău mi te-a călăuzit ;
Că ieu, suflet chinuit,
De am lacrimi ca să plâng,
Nu am apă să te stâng...

Frunzuleană de rareț,
Ce nu sânt două vieți :

Pentru brazi și pentru flori,
 Pentru fete și feciori? —
 O viață de-ar sfârși,
 Să le poți, cu drag, vorbi,
 Când lor moartea le-ar muri,
 Și din groapă s'ar trezi.

Frunză verde arțaraș,
 Am avut un fecioraș;
 Iel cum ochii deschidea,
 Ziua că se veselea,
 Și cu drag la el privea.
 Frunză verde busuioc,
 Ca o pasăre de foc,
 A zburat al meu noroc...
 Frunză moartă, lemn zăcut,
 Floricelul ce-am avut,
 În pământ s'a desfăcut...

Frunză verde ș'o alună,
 Spune soare și tu lună:
 Unde-i inema cea bună? —
 Dimineața dacă vine,
 Dorul calea îmi aține;
 Și de mă 'ntâlnesc cu sara,
 Tot nu mi s'alină para;
 Iear când noaptea vreu să dorm,
 Nu pot jalea să-mi adorm...

Frunză verde magheran,
 Ce amar și ce alean:
 Traiul să ți-l pedepsești,
 Ochii să ți-i asfințești.

Intr'o negură de jele,
Fără soare, fără stele.
Frunză verde lilieac,
Cum nu pot găsi vr'un leac,
Scârbele să mi le 'mpac ;
Ce s'a dus, la noi să vie,
Ce-a murit, iar să învie,
Mângâiere să ne fie.

Frunzuleană de trifoiu,
Vestejită de nevoi,
Dacă, moarte, eu știeam.
Că, pe cine dezmerdam,
Pământ astăzi o să-l am,
La ciocoiu nu mă prindeam,
Ci la tine mă tocmeam,
Pe cinstit și drept înscris,
Cu venin de lacrimi scris,
Țintirimul de-ați prăși,
Câte zile voiu trăi ;
Când mi-i zice să muncesc,
Mândre flori să răsădesc,
Celor ce nu mai trăesc ;
Iear de-ar fi să hodinesc,
Pe morminte să plivesc,
Dorul meu cel părintesc.

DOINA MÂNGĂEREI

Frunză verde alior,
Cântă cucul în pripor,
Să mă vindece de dor ;
Frunză verde ș'o răsură,
Cântă cucu 'n tăietură,
De la scârbe de mă fură ;
Frunză verde oțetar,
Cântă cucul în ștejar,
Să pui grijilor hotar.
Frunză verde foaie lată,
Cântă cucul de mă 'nbată,
Să las jalea pe o cioată ;
Ș'apoi frunză de agude,
Ce-s de roua nopții ude,
Cât auzul îmi aude,
Cântă cucu 'n deal la vie,
Inima ca să-mi învie,
In cap mințile să-mi vie.

.....
Frunză verde iarbă grasă,
Cântă cucu 'n sihla deasă,
Din cap, grijile să-mi ieasă

Și cântă și se rotește,
Și glasul de-și lingusește,
La bine mă sfătuește ;
Și mă cheamă între brazi,
Și-mi mai spune și cu haz,
Să mă scutur de năcaz ;
Ș'apoi zboară într'un soc,
Și-mi tot zice iel cu foc,
Să nu plâng după noroc ;
Că norocul e pribeag,
Și de-ți râde azi în prag,
Mâni, se duce pe huceag.

DOINA DRUMETULUI

Frunzuleană de pelin,
Mare jale, mare chin :
Prin străini, s'ajungi străin...
La năcaz nime nu-ți crede,
Nici cu pâne nu te vede,
Nici îți ține vorba 'n samă,
Nici te-alungă, — nici te chiamă...

Floare albă de hurmuz,
Rău îi să ai călăuz,
Numai vântul cel hursuz,
Ce ți-i scârbă să'l auzi ;
Frunzuleană de răreț,
Vai, de tine, biet drumet,
Când dă floarea pe livezi,
Imprejurul tău să vezi,
Că-i pustiu și să oftezi.

Frunză verde măr pătat,
Om străin de intră 'n sat,

Poarta țarinei îi zice :
«N'ai ce căuta pe-aice»

.
Așa-i cel făr'de noroc :
Nicăeri, să n'aibă loc...
Frunză verde trei grante,
Mai sânt încă și pacate :
De urât și de năcaz,
Tu, sarmane, la pat cazî ;
Că boala din ce se face ?
Din scârba ce 'n suflet zace...
Ș'apoi, vai, de biet drumeț,
Ce-și urăște-a lui păreți, —
Că din tindă până 'n casă,
Iel se vede 'ntins pe masă ;
Iar uritul și pustiul,
Vin de-i gelue sicriul...

DOINA SORIOAREI

Frunză verde sălcioară,
Corbule, din aripioară,
Dă-mi, te rog, o penișoară,
Ca să scriu o hărtioară.

Frunzuleană de anin,
Din pământul cel străin,
Ieu, cu dragoste, mă 'nchin :
Depărtărilor senine,
Unde știu că-i pentru mine.

Floare, ce zile-mi dorești,
Dragă soră, dragă-mi ești !
Că de stai așa departe :
Amărâtului tău frate,
Numai tu-i ești cu dreptate.
Ș'apoi frunză răvășită,
Sora mea cea amărâtă
Și pierdută prin străini,
Ca o floare printre spini ;

Scârba 'n două de ne-ar frânge,
 Dorul încă nu s'ar stânge,
 Că sântem de-același sânge,
 Și 'n noi doi un suflet plânge.

.....
 Frunză verde lăcrămioară,
 Neuitată sorioară,
 De-ai vedea, n'ai crede, zău,
 Ce dor port în suflet ieu,
 Și n'ai ști, de-atâta foc,
 Osânditul meu noroc,
 Cum nu poate sta în loc,
 Nici pe salce, nici pe soc ;
 Că durerea ce mă roade,
 Inflorește morței roade ;
 Iar oftatul pentru soră,
 Cu uritul ține horă ;
 Ș'apoi frunză de cicoare,
 Doamne, tare te mai doare,
 Când a traiului tău floare,
 Sub al brumei somn adoarme...

Viorică de pe șesuri,
 Zbor pe apă două presuri :
 Una urcă 'n răsărit,
 Alta, moare 'n asfințit, —
 Cele amărâte presuri,
 De pe apă, de pe șesuri,
 Sântem noi : soră cu frate,
 Ce durerea azi, departe,
 Fără milă ne desparte.

.....
 Frunzuleană de rareț,
 Cum nu sânt un șoimuleț ?

Să despici cerul senin,
Ca spre tine să mai vin,
Și cu dor și cu suspin,
Doinele să ți le 'nchin.

Flori pornite spre năcaz,
Dragă minte, fă-mi pârlaz,
Ca să trec pustietatea,
Unde-i Doamnă răutate ;
Să văd razele din soare
Inima cum le înfloare,
Când durerea greu le doare...
Ș'apoi frunze risipite
Și de toamnă ruginite,
Și de frig înțâpenite ;
Când din ochi, ce s'ar topi,
Scârbe n'or mai izvorâ,
Lacrimi n'or mai râuri, —
Lângă peatra celei gropi,
Tu să-mi pui străjeri doi plopi ;
La cap floarea ce se cheamă :
Dor de tată, dor de mamă ;
Iar la inimă să'mi pui :
Dragostea, ce 'n lume nu-i...

DOINA CELOR DOI

Frunză verde și doi ceteni,
Mă gândesc la doi prieteni ;
Unu-i răsărit la stat,
La cuvinte măsurat
Și la cuget luminat ;
Altul, blând ca un senin,
Poartă'n ochi floare de in,
Și oftare poartă'n sin.
Cel mai mic, la cântec harnic ;
Cel năltuț, la bine darnic...
Ș'amândoi, drăguții mei,
Așa potrivii sânt ei,
Că te'ndeamnă, făr' să vrei,
Să te tot gândești la iei...

Frunză verde grâu mărunt,
Ieu doinașul cel cărunt,
Vă trimet scrisoare vouă,
Scrisă cu-a lacrimii rouă,—
Și din zarea depărtată,
Ce-i de jale măsurată,

Trimit ieu, drept amintire,
 Murelor de sub sprincene,
 Ce s'acopăr de lungi gene :
 Insetata mea oftare,
 Preschimbată 'n sărutare ;
 Iar al gândului senin ,
 Glăsuیت într'un suspin,
 Il dau florilor de in...

Frunză verde grăușor,
 Pe aripi de vânt ușor,
 Tare-aș vrea s'ajung la voi,
 Să'nțăleg ce'nsamnă doi,
 Când gândesc într'o gândire
 Nesfârșită — prin iubire ;
 Mergând cu mintea, drept,
 Cătră voi să mă îndrept,
 Și din osânditu-mi piept,
 Dor aprins sa vă trimet :
 In a gândului seninuri,
 Să'ntrupăți blânde luminuri ;
 Iar a zilei curcubeie,
 Mângâiere să vă steie, —
 Zile albe să vă deie...

DOINA DORULUI DE MAMA

Întristate viorele,
Unde's ochii maicei mele,
Se nu cate iei la stele,
Ci la chinurile mele...
De pe văile oftărei,
In amurgurile sărei,
Tot cu sfaturi înțelepte,
Căile să mi le'ndrepte : —
Pe-ale undei murmure,
Să-mi trimeată purure :
Cuvântări cu dezmerdare,
Ce nici leagănul le are
Întrupate 'n sărutare...

Frunzuleană mintă creață,
Fericire, astăzi gheață
Tare-aș vrea să am eu casă
Sub o peatră, ce apasă
Pământ, care-ascunde oasă...
Căci in lumea adormită,
Ce-i de lacrimă ferită,

Colo 'n mireștea cu znopii,
 Înșirați pe malul gropii,
 Dacă e ceva de samă:
 Ieste dorul cel de mamă,
 Ce spre țintirim ne cheamă...

Frunzuleană de nagară,
 Când dă soarele spre sară,
 Mult mi-i inima amară...
 Arde sufletu-mi cu pară,
 Că mi-i dor de glasul sfânt,
 Ce-i rămas făr' de cuvânt,
 De când doarme sub pământ.
 Lutul, care mi-i drag mie,
 Frunză verde iasomie,
 Tare-aș vrea ca să învie,
 Și cu zbor de veselie,
 Iel, prietenul, să vie.
 Într'un suflet rămas iască,
 Dragoste să mai třească...

Frunză verde porumbrele,
 Pe cărări ce duc la stele,
 Scapă sufletul de jele...
 Inimile ce iubesc,
 Pe cei care le urăsc,
 Acolo nu-i întâlnesc...
 Frunză verde mărăcine,
 Dacă zvârl, cu petre 'n mine,
 Dușmanii ce le fac bine,
 Tu, ce-mi poți fi ocrotire,

Minte, cu povățuire
De'nțeleaptă sfățuire,
Ține vorba mea în samă
Și la sânul tău mă cheamă,
Țerno, care mi-ai fost mamă...

DOINA AMARULUI

Paiu uscat și dus de vânt,
Câte flori sânt pe pământ,
Drăgălaș se roagă iele
Și la soare și la stele;
Că de sânt îmbobocite,
Și de-i luna pe sfârșite,
Sau de-i plină ori de-i nouă,
Se tot mângâie cu rouă,
Și se veselesc când plouă; --
Numai florile vieței,
Din amurgul tinereței,
La ceriu caută cu jele,
Când vin nourii pe stele
Și pe soare și pe iele..

Floare albă de mălin,
N'ar avea zilele chin,
Vântul n'ar avea suspin,
Fruntea n'ar îngălbini,
Scârbă 'n lume de n'ar fi..

Că și inima, nebuna,
 Dac'ar săcera tot una,
 N'ar slăbi de săcerat,
 Cum slăbește de oftat!...

Znopi legați și puși în claie,
 Când oftarea mi te taie,
 Nu poți hrepcui la paie;
 Și nu poți cosi priporul,
 Cum mi te cosește dorul...
 Că și țalina de-i tare,
 Scârba știe cum s'o are...
 Iar de săpi adânc pământul,
 Oftând — prăbușești mormântul...

Frunză verde nucă sacă,
 Râdeți ochilor oleacă,
 Că de-ți plânge voi tot una,
 Săptămănele cu luna,
 Cum se cheltuește banul,
 O să cheltuți și anul...

Florică floricea,
 Nu zic «hoisa» nu zic «cea»,
 Că norocul n'are minte,
 Nici cât firul cel de linte,
 Și, de îndărăptnic ci-i,
 Cum s'o duci cu iel nu știi:
 Că de vrei să cârnești ceala,
 Rupe dușmanul tânjala;
 Iar când hoisa vrei să 'mâi,
 Tot în urma lui rămâi...

Frunză verde toporaș,
După soare duce-m'aș,
Ca s'alung din suflet chinul
Și să întâlnesc seninul;
Să nu văd ceriu nourat,
Ochiu de bine 'nstrăinat,
Și nici cuget înecat,
În al lacrimilor iaz,
Cu bulboane de năcaz...

.

Față de om năcăjit,
Coarjă de lemn putrezit...
Nu mai știu, zeu, ce să fac,
Scârbele să mi le'mpac!
Ș'așa'mi vine, uneori,
Să zic rumenelor zori,
Să mai steie iele 'n loc;
Că de ești făr' de noroc,
Bine'i, Doamne, de să poate,
Ca să fie numai noapte,
Pentru cel ce nu mai poate
Asculta a zilei șoapte..

DOINA CHINURILOR

Frunză verde ș'un pelin,
Florilor, de-aveți suspin,
Plângeți omul ce-i străin ;
Plângeți omul ce'n amiază,
Când mai tare luminează,
Întuneric întâlnește,
Și 'n durere se trudește,
Și spre moarte poticnește...

Frunză verde olior,
De pun mâna pe ulcior,
Și la gură vreu să-l duc,
Când de sete mă usuc,
Brațu-mi cade,
Mintea-mi scade...
Și nu văd și nu pricep,
Din ce capăt să încep,
Lacrimilor să pui capăt,
În dureri să nu mai scapăt...

Frunzuleană trei căline,
 De'nchid ușa cât de bine,
 Scârba 'n casa mea tot vine...
 Și mă fură de viață
 Și pe ochi îmi pune ceață,
 De mă fac șofran la față ; —
 Că urâțul firu-mi toarce,
 Și din drum scârba mă'ntoarce,
 Și mă duce la oftare,
 Și mă pune la zacare...

Și'apoi frunză frunzuleană,
 De răzbaț, colo 'n poeană,
 Să culeg vr'o burueană, —
 Burueană de gălesc,
 Sanătate nu'ntâlnesc...

Că cine-ar vedea
 Risipirea mea,
 Ori pe cât ar vrea,
 Iel că n'ar putea
 Liniște să-mi dea ; —
 Că pe ori ce căi,
 Pe dealuri, pe văi,
 Ca boala de mine,
 Tot una se ține :

Sub largul seninului,
 La îngustul binelui ;
 Dulcele veninului,
 Cântecul suspinului, —
 Veselia chinului...

DOINA DOINELOR

Frunzuleană busuioc,
Unde-s zile cu noroc,
N'are doina-doinei loc...
 Că iei, unde
 Îi răspunde,
 Plâns de unde
 Mișcătoare,
Glas de valuri bocitoare,
Acolo de se oprește,
În durere stăruește,
Și de plâns mi se topește.
Când oftările-și doinește...

Frunză verde și iar verde,
 Dacă vede,
 Că n'o crede,
 Nici pământul,
 Nici mormântul,
Apoi, biata, zboară'n crânguri,
Unde stau porumbii singuri,

Și se duce de jelește,
Unde toamna înmulțește
Frunza care 'ngălbenește...

Negri strugurei de soc,
Unde-i lipsă de noroc,
Doina-doinei are loc...

Că 'n liniștea nopții,
Sub negura morții,
Singurică iea,
Vine ca să iea,
Omului ce-i stâns
De-al grijelor plâns,
Veninul cu fierea
Și toată durerea,
Ce'n inimă plânge,
Când dorul, dor plânge,
Când dorul, dor frânge,
Când ochiul, ochi stânge...

Vână bulgăraș de humă,
Rogu-te durere, du-mă,
În puterea zhorului,
De-asupra priporului ;
Ca să văd urzita floare,
Cum de-abia 'nzilită moare...
Ș'apoi frunză de mohor,
De ai, suflete, vr'un dor :
Pleavă fă-l și dă-l pe vânt,
Că ieu viu dacă mai sânt,
Intr'al liniștei mormânt,
Știu, cu amorțit cuvânt,
Doina-doinilor s'o cânt.

DOINA DESPĂRȚIREI

Spune frunză, spune floare :
De ce dragostea ne doare ?
Și de ce pe zi ce merge,
Roua inimei se șterge ?
Și de ce pe zi, pe ceas,
Dăm oftărei, câte-un pas ?
Că dragostea: când începe ?
Când mintea nu mai pricepe.
Și dragostea: când sfârșește ?
Când mintea se limpezește...
Foaie verde rămurea,
De o vreme 'n calea mea :
Tot pâclă și vreme rea...
Gura-mi dacă cere apă :
Lacrimile o adapă ; —
Și scurtându-mi zărilor,
Ca ploaea cărările,
Mă taie oftările,
Și mă sapă gândurile,
Ca nisipul vânturilor ;
Că'nsuratul de-i cu haz,
Despărțitu-i cu necaz...

Frunzuleană trei căline,
 Dacă te-am ținut cu bine,
 Ce mai răstignit pe mine ?
 Că de și vechiu însurat,
 Când ai vrut, tu m'ai lăsat;
 Când ai vrut, ai bucurat
 Fața negrului pacat...
 Că tu, care nu mă vrei,
 Dușmani, dacă întâlneai,
 Știind că mă chinueai,
 Cu dragoste le zimbeai...

Foi căzute, lemn uscat,
 Nu mi-ar fi, zeu, cu banat,
 Dacă nu te-aș fi iertat,
 Dacă nu te-aș fi cruțat
 De rușine, de păcat,
 Tot cu lacrimi și oftat...
 Frunză verde avrămeasă,
 M'ai gătit... dar lasă, lasă,
 N'ai să ai nici prag la casă;
 Copilașii, sărmăneii,
 Fără dâșii rămâneai...
 Și plăți-vei cu năcaz
 Nătângiile de azi;
 Că norocul nu-i butuc,
 Să asculte de papuc...

Lemn acoperit de iască,
 Gura ta nu ostenească,
 Minteă să mi-o stăpânească,
 Zilele să'mi risipească;
 C'am băut apă de Prut,
 Să-ți văd chipul tot mai slut,

Ș'am băut din Brana apă,
Să văd plânsul cum te-adapă,
Ș'oi bea apă din Șomuz
De tine să nu auz...

Frunzuleană de hemeiu,
Nu te vadă ochii mei,
Nici mai bine, nici mai rău,
De cum cere-oftatul meu...
Frunză verde mărăcine,
Deslipite-ai tu de bine,
Cum te-ai deslipit de mine ;
Și prefacă-se în zgură,
Pânea care-o pui în gură : —
Liniștea, ce azi îmi dai,
Pe năsălie s'o ai...

DOINA PREUTEȘTILOR

Umbra frunzelor de tei,
Dornici frățiorii mei,
Dați-mi, rogu-mă, de voi,
Pe zvon glasnic de cimpoi,
Știri alese, blânde vești,
De bun trai în Preutești;
Ș'apoi toți mă'ncunjuțați,
Doina mea de-o ascultați :

Floare de hurmuz,
Sânt dela Șomuz,
Ce 'mi plânge 'n auz
Pe glas de cobuz, —
Crengi de ciritei,
Cam de obicei,
Aici, toți ai mei,
Și mare și mic,
Preutescu 'mi zic.
Nouraș pe sus,
Tata când s'a dus
Spre negrul apus,
Moșie mi-a dat :
Sufletu-i curat...

Iar măicuța mea,
 Amărâta, iea,
 Mi-a lăsat avere :
 Sfânta iei durere...
 Foi de mărăcine,
 Mai târziu spre mine,
 Niște rău croite
 Firi, neisprăvite,
 Zorit-au ca rude
 Blânde, ș'apoi crude

Soare asfințit,
 Suflet chinuit,
 Pe cât i-am iubit,
 Ei m'au răstignit,
 Ș'am stat la osândă,
 Cu inima blândă,—
 Pân' ce'n fundul gropii
 M'a dus fata popii...

Floare albă de cireș,
 Ce'n jos crengile îți leși,
 Voi, plugari din Preutești,
 Amărăți de rele vești,
 Sub lărgimile cerești,
 Doina mea de-o ascultați,
 Ochii nu vă lăcrămați,
 Că ieu sânt cel cu pacatul,
 Ce la unul și la altul,
 Neștiind în samă sfatul,
 Ma'm ales azi cu oftatul...
 Foae verde merișor,
 Doamne, tare mi-i ușor,
 Când privesc la voi cu dor !

Și-mi tot vine știre mic,
 Pe aripi de ciocârlie,
 Care-și plimbă glasul iei,
 Sub a soarelui scânteii,
 Vara pe la Sântilei.¹⁾
 Și cum apele mă 'ngână,
 Amintiri mă duc de mână,
 Și cu zi, cu săptămână,
 Spre trecut, gândirea-mi mână...
 Ș'apoi frunză-frunzuleană,
 La «Dumbravă», în pocană,
 Când, tu, vântule călduț,
 Pe rând nourii sumuți
 Și, din crâng în crâng, te muți,—
 Pe tufari de mărăcini,
 Cari au pe creangă spini,
 Scârbile mi le anini...
 Și mă porți așa cum vrei,
 Când sub negrii porumbei,
 Când pe săltărețe valuri,
 De sub răsăpitate maluri;
 Și pe nesimțit mă duci
 La prisacă, pe sub nuci,
 Și mă sui în «Loghinari»,
 Unde grijele nu-s mari,
 Și 'n grădină, la «Dănilă»,
 Unde filă după filă,
 Sloviniam pe foi de mură,
 Fericirea cum se fură...

Frunză verde rămurea,
 Vântule, dacă ai vrea,
 Lacrimile să-mi usuci:
 Bine-ai face să mă duci

1) Sântilei, în popor: Sf. Ilie.

La «Mânăstioară»,
Unde gându-mi zboară ;
Unde în amurg,
Luceferii curg
Roua lor de raze,
Ce știe să caze,
Neglăsuitoare,
Pe cruci rugătoare,
Spre care mă chiamă :
Glas dulce de mamă...

POLIRITMICE

LA PREUTEȘTI

Lună, cât ești de vânăta la față!

Intr'un azur

De sară, posomorit de sur,

Tu par'că n'ai viață...

Lună, parc'ai murit,

Ca sufletul meu chinuit...

Ș'apoi, câte negre amintiri,

Din negrele timpului risipiri,

Nu-mi trec pe dinainte,

Icoane sfinte,

Din niște lumi ce au trăit,

Și cu legenda lor m'au robit...

Aici, odată, copilăream,

Glasul durerii nu-l cunoșteam,

Și ochii mei, voioși, zimbeau,

Și 'n albăstrimi călătoreau

După mărunte bucurii...

Iar, mai târziu,

Când viu

Vorbit-a al inimei vers,
 Când dragostea-mi, spre risipire-a mers,
 Când tinerețea mea, ca un palid suvenir,
 Murit-a pe-o tufă de trandafir, —
 Atunci, numai tu, lângă mine ai rămas,
 Mamă dragă!

Și prin sfaturi, întărita-i al meu pas
 Și mintea mea, ce nu mai eră întreagă...
 O, când mi-aduc aminte, cum prin povețele ce 'mi dai,
 Inima și cugețul îmi lumineai,
 Mă prinde dorul sfânt
 Al liniștei de sub pământ...

Ce sară lină!
 E lună plină.
 Apa de cristal,
 Oglindește viu, al cerului opal.
 În umbra mohorită de țintirim, zărese
 Cruci strâmbe, ce putrezesc;
 Din toaca purtată de vânt,
 Îngână un glas de sfânt;
 Iar funia mișcată în aer,
 Lovind clopotul, scoate lung vaer...

Când voi muri,
 Aici, în țintirim, nime va fi
 Să cugete la mine și să mă plângă;
 De pe groapă-mi, o mână de țărină să strângă...
 Atunci, în amintirea dorului sfânt,
 Un vânt
 De sară frunzele infiorind,
 Trezi-va spre mine-al lor gând...

Luna, cu raze măhnite, va privi :
Cum în sicriu, mă voi topi...
Asupra-mi salcia va despleti crengile sale
Cu jale, —
Iar dragostea, sărmana, în criptă va dormi,
Spre-a nu se mai trezi...

L U N E I

Numai tu, lumină
Cu privire lină,
Mai vrei
Liniște să-mi dai...

Tu vezi pe uitatul,
Pe neluminatul ;
 Îi crezi —
Și-l mai luminezi...

Ale tale șoapte,
Lumină de noapte,
 Prin frunze,
Când vin să pătrunze,

Mă cuprind florii,
De dragostea florii,
 Ce stelei
Dă razele jelei...

O, cum atunci, dorul
Meu, apucă zborul
Nemernic,
Spre-adânc intuneric...

Câtă fericire,
Intr'a morței fire...
A ști,
Lin că voi dormi, —

Lin de-asupra gropii,
Să-mi șoptească plopil ;
Tot una
Să mă plângă luna...

LUCEAFĂR BLÂND...

Luceafăr blând al inemii,
 Prea dragumi-i
 De tine ;
Și cum aș vrea să mă strecor,
 Pe căile senine,
Eu, osânditul zburător...
 Fără să las,
Prin aer, urme de-al meu pas ;
 Pe rând,
 Luceferii trecând
 Ca repedele gând, —
 În focul dragostei sătornic,
 M'aș îndruma spre tine spornic.
 De-aș întâlni în cale vântul,
Nu i-aș mai asculta cuvântul...
 Noianul, ori cât s'ar întinde,
Din mine dorul n'ar desprinde...
 Chiar ochii ceriului frumoși,
Nu m'ar robi, ca sorii tăi genoși...

Prin noul cu albe dungi,
Ce să întinde-în fâșii lungi,

Ca bruma peste lunci, —

Atunci

Săgeată, aş răzbate

Largi orizonuri; — apoi ce viu mi-ar bate

Inima, şi cum

Sfârşirea-şi nesfârşitul drum

Al depărtărilor senine,

Când vesel eu, te-aş regăsi pe tine?..

Cuprins de vie fericire,

Setos aş bea a ta privire, —

Şi'ngenunchîndu-ţi la picioare,

N'aş mai dori să văd, — alt soare...

ȚINTIRIM

Țintirim,
Noi ne iubim...
Sorin,
Gingașul tatei senin,
Impodobit cu aștri
De ochi albaștri.
Prin oase legat de mine,
Prin țernă, mormântul de tine...
Sorin, izvorul lacrimilor mele,
Știute numai de stele...
Unde te-ai dus,
Soare apus?...
Inimă,
Auzi-mă, —
De dorul lui mă frâng!
Oftărilor
Durerilor,
Lasați-mă să plâng,
Un plâns
De soare stâns...

ZBOR DE GÂNDURI

Colo, departe, în albăstrimele
 Ce înălțimile
 Minței întrec,
Pe clipa gândului de plec,
Mă duc, să nu mă mai opresc ; —
Dar cât mai în adânc plutesc,
 Mai sus cât mă ridic,
Și mări de aier senin despici, —
 De-atâta nemărgenit,
 Rămân uimit...
O, cum atunci, cu dor nespus,
Mă uit și caut mahnit pe sus :
Ființi, ce crud mi s'au râpit,
Pentru că mult ieu le-am iubit...
Și câte dureri nu mă cuprind,
Când văd în boltă cum s'aprint
 Lucererii, nepăsători
De ochii mei lăcrămători !..

 Posomorit și rece,
Un nour atuncea pe lună trece :

Dar ce doresc
leu, nici odată n'am să 'ntâlnesc! —
Asupra mea pustiu se'ntinde
 Și mă cuprinde;
În adâncimea albastrului,
 Un zimbet nu-i...

.....

O, ceriu, cât iești tu de urît,
De când lumina m'a părăsit; —
 lești mort senin,
 Făr de Sorin...

CÂND VIN SPRE CASĂ

Când vin spre casă,
 Ce jele
 Apasă
 Pe zilele mele...
Apoi, ușa când o deschid,
Grabnic imi vine s'o închid,
Și fug, ne mai putând să fiu
 Pe mine stăpân,
De-atâta durere, de-atâta pustiu...
 Ș' atunci, rămân
 Nedumerit :
Dacă trăesc, dac'am murit...
 Și cum ascult,
 Tot mai mult
Aud bătăile inimei bătând,
 Și 'n mine durerile oftând...
Apoi, — în urechi, un țuiit
 De suflet chinuit,
Timbrează, din când în când
Glasuri de clopote plângând...

In cadrul zilelor mele
 Innourate de jele,

Atunci văd parc'o lumină
 Ce samănă cu luna plină...
 Ești tu, iubito, ce vii spre mine
 Din sferele senine,
 Strălucitoare de frumuseți,
 Ca zâmbetul unei dimineți...
 Dar când brațele întind
 Să te cuprind,
 Intimpin gol, — tu nu ești,
 Ci numai te închipuești,
 Mai mult sufletul să-mi chinuești...

.....
 Alteori, glas de copil
 Spre mine, se furișază tiptil,
 Ș'o rază cerească
 De fericire părintească,
 În singurătate,
 Veselă, străbate...

Dar, când privesc,
 Măhnit, că lângă mine dragoste nu-i,
 Când mă gândesc,
 Iubito, că sânt al nimănui, —
 Văzând în juru-mi pământ,
 Mă înspăimânt,
 Mi-i groază de-al zilelor jug ; —
 Imi vine, —
 De mine
 Să fug...

TÂNGUIRI DE DRAGOSTE

Tu, ce pentru ură
N'ai măsură,
Când ne 'mblânzită ești
Cu mine, ce poți să mi bănuiești? —

Câtă deosebire
De simțire :
Intre adorare
Și nepăsare...
Când, iubito, mă acoperi de vină,
Eu te îmbrac în haină de lumină...

Și dacă la tine mă gândesc
Din toate ungherele minței mele,
Și cernit de jele,
Nebun te iubesc,—
Sânt oare vinovat?
Când tu mai vie strălucești,
De cât steaua la care privești?

Sulflet, de mine instrăinat :
 Drumul rău înfeles,
 Ce l'ai ales,
 Rău îți va aduce, și mulți'vor căina
 Pe cel ce nu se poate de tine instrăina...
 Ș'apoi, chiar tu, poți ști,
 Că dacă voi muri,
 Căința nu te va zdrobi? —

O, când te-ai îndupleca,
 Și te-ai pleca
 Să mă iubești :
 Iubirea te-ar face mai frumoasă de cât ești...
 Eu, ce 'n cântecele mele,
 Ț-am deschis cărări prin stele,
 Și, ca pe o lumină de soare,
 Te-am făcut nemuritoare, —
 Ce fericit ași fi,
 Și cum s'ar lămuri
 Ființa noastră prin iubire...
 La glasul ritmului de fericire,
 Primăvara, în genunchi,
 Ț-ar aduce al florilor sale mănunchi ;
 Calda ochilor tăi privire,
 Ar da zorilor mai mult o zâmbire,
 Și 'n amintirea celor ce s'ar iubi,
 Tu nici odată n'ai asfinți..

M O R Ţ I I

Nouri, voi măhnirile
Celor pe veci adormiți,
Jălirele
De ce-mi tăinuți? —
Luceferi, ce'n bolta nopței mute,
Călătoriți pe căi necunoscute,
Spuneți-mi: voi sânteți ochii liniștiților,
Pe veci muriților,
Ce nu mai pot muri,
Ne-având de-a mai trăi? —

.....

Bine-i azi de dânșii ;
Plânșii,
De altă dată,
Iată,
Au scăpat de suferințele,
Ce le toceau mințile...
Amarul,
Nu le mai face fața ca varul ;
De-a prietenilor fățarnicie,
De-a dragostei îndărătnicie,
Nu se mai tem
Azi. —

Plopii,
 De-asupra gropii ;
 lei dorm adânc,
 Vârcolacii luna mănânc ; —
 Dar ce le pasă :
 Morții din groapă n'au să mai ieasă...

Oftează, tu, la lună
 Inimă nebună !
 lei nu au nici un dor ;
 Somnul lor
 le fără visuri ;
 Gemete, răsuri —
 Nu-i deșteaptă ;
 Altă moarte, — nu-i mai așteaptă...

DIN DEPARTARE

Departe sânt de tine,
Și'n sbor, imi vine
Spațiul să-l cuprind,
Câte-o durere să aprind,
Iubita mea,
In fiecare stea...

Voi amintiri,
Din zile sătule de otravă,
Ce izvorâta-ți o lavă
Arzătoare de simțiri, —
Nu mă năvăliți ;
Zilelor, zadarnic trăiți...
La ce gândul să mă frângă
Și ochii să mă plângă ?
Durerea tacă,
Țânduri inima să facă...
Decât să stau departe
De dânsa ori răzleț,
Prin dragoste, mai bine parte
Să am de hârleț...

Mâhniță noapte,
 Izvorătoare de șoapte,
 Unde-i ea? —
 La care stea
 Privește-acum? —
 O, cum
 Nu pot, cu ochii pătrunde
 Intunericul, ce mi-o ascunde...
 O clipă să-mi liniștesc iubirea,
 Sorbindu-i privirea
 Genoasă...

Săcere luminoasă,
 Lună!
 Și, tu, stea, prietenă bună,
 Ce din a razei tale prăștii,
 Scânteii împrăștii,
 Pe mărirele seninului,
 Streine de umbrele chinului
 Ce mă îngheață, —
 Adu-mi a somnului viață;
 Deschide scârbelor groapă,
 Inchide a mea pleopă;
 Trimete-mi nălucire, —
 Dacă nu-i iubire,

 Măcar să visez,
 Luceferii, ce nu-i mai văz...

AMURGUL ZILEI

In amurgul zilei stâns,
Numai de rouă plâns ;
Departe, — sub bolțile reci,
Petreci,
Adormitule pe veci...

Turnul bisericei de-l văd,
Dorul spre tine mi-l răpăd...
Ascult, — privesc, —
Până ce ochii obolesc...
Tu, — fugi cu orizonul...
Unde'n noapte 'și înneacă zvonul...

Sorine, Sorine !...
Auzi tu plânsul de mamă,
Cum dornic la tine
Te chiamă ? —
Tu, cel mai cuminte 'ntre cuminți !
Simți, tu, lacrimile ei
Cât sânt de ferbinți ?

Pe mormânt, cum s'aprind scânteii,

Rând pe rând

Picurând...

Ce trudă, cât amar...

Al lumelor hotar,

Cum inima vrere-ar

Să-l pășească,

Ferice, să te, 'ntâlnească :

Sete de dragoste părintească...

Dar tu,

Nu mai ești, nu...

Te-ai dus...

Schimbat-ai răsăritul în apus —

Azi, — nici prin lacrimi, cu tine nu-s...

Odor dispărut,

Cum aş vra să te sărut;

Să te îmbrăţoşez, lutule,

Pe veci, perdutule,

Perdut, la tine să mă uit; —

Că ai murit, — să uit...

SBORUL DUREREI

Când vine sara,
Cum își aprinde dorul para...
Atuncea, dincolo de stele,
Văd un chip frumos de jele,
Și cum privesc la el de jos,
Îmi pare sus tot mai frumos!..

Increzător
In fericire,
Deasupra stelelor,
Legănat de iubire, —
O, ce n'aș da,
Să pot zbura!
Să mă opresc,
Pe coasta unui nour,
Și să privesc,
Zimbirile din stele cum rour.

In neguroasa panoramă
Plutind,
Să văd, cum luna raze distramă ;
Și întâlnind

Luceafărul, să-l iau drept călăuz; —
Minciunile pământului, ne-avându-le'n auz,

Să trec

Pe unde astrolîții, în zbor, să 'ntrec

Neștiutori de bietul atom,

Poreclit òm...

Ș'apoi, găsindu-te pe tine, cu tine să zbor

În haosul de ființe mistuitor...

Fire

Să toarcem de gingașă iubire;

Și cum nu se oprește mișcarea în univers,

Așa nu să oprească, al fericirii mers...

Orice zic,

N'auzi; — inima de-ar fi să-mi despice,

Nu te-ai îndupleca,

Ci tot mai adânc, în jale m'ai îngropa. —

Neîndurată

Ființă, rupe-odată

Cu strâmbătatea; —

Prea ți-i zâmbirea mângâioasă,

Ești prea frumoasă,

Ca să-ți iei drept podoabă răutatea...

Adorato,

De am vr'o vină, arat-o,

Spune, ce jertfă n'am făcut pentru tine? —

Tu știi prea bine,

Cum eu,

Cu lacrimi, cu sângele meu,

Picătură cu picătură,
A zilelor mele lumină și căldură
Ți-am dat : —

... Eartă pe cel nevinovat...

SUB NOUR

Măhnire,
Lipsă de strălucire,
Lună de sub nour ;
Privind la tine, lacrimi eu rour ; —
 Prin vânăta nopței ceață,
 Abia te mai văd cu viață ;
Așa că'n mine jalnic te port,
 Ca pe o față de mort...

 Pe zări
Numai de oftări
 Cercetate,
Ca frunzele de nuc,
Gândurile mele se duc
 Intunecate...
Si cum se perde a mea căutătură
Pe dunga nopții sură,
 Durerile
Apar din toate ungherile
Cerului : — se perde al meu glas ;
Simt pe lângă mine al morței pas...

Lumină de lună,
 Prietenă bună,—
 Razele tale măhnite,
 Ce mult se potrivesc,
 Cu-a mele gânduri cernite...
 Și cum se posomorăsc
 Amintirile mele,
 Purtătoare de jele,
 Când știi, că nici un mugur de bine
 Numai poate odrăsli pentru mine...

Dragostea-mi sfântă,
 Mângâieri
 Nu mai cuvântă ;
 Ci, vecinic, sărmană, sub raza de lună,
 Dureri
 Adună...

Ochilor, sori plin de strălucire,
 Când oare-ți mai bucura a mea privire ? —
 Nu fii, iubito, cu mine așa de crudă,
 Nu mă duce să lupt cu a morții trudă ? —
 Ce ți-am greșit ?
 Dacă fără sfârșit

Te iubesc ? — nebun ce sânt
 Prada hârlețului de pământ,
 Ce mai cerc eu să trezesc
 Inima, unde inimă n'am să gădesc...

Lumină, ce sub nour te văd intunecând,
 De sub nour, curând
 Strălucitoare, te vei arăta, —
 Pe când eu, vecinic sub nour voi stă...

A M I N T I R I

La asfințit,
Când ceru-i purpură ;
Când liniștit
Apele murmură,

De-aud șoptind
Un glas prin trandafiri,
Cum mă cuprind
Duiioase amintiri...

Mă arde mult
A dorului văpaie,
Și tot ascult
A inimei bătaie ; —

Nimic atunci
Nu'ntimpin în cale :
Ceață pe lunci,
Liniște pe vale —

Și 'n acest gol,
Doar glasul morților
Mai dă ocol,
In mezul nopților...

Gândurile
S'alungă departe,
Ca filele
Desprinse din carte;

Sufletul meu,
Durerea-l zugrumă;
Iarbă sânt ieu
Bătută de brumă...

Dar care pom
Frunza nu-și scutură?
Și care om
Vecinic se bucură?..

O, cât pustiu
Aduc dorințele,
Când in sicriu
Adorm credințele...

Cum, pân'la zori,
Cu lacrimi s'adapă,
Bietele flori,
Pe margini de groapă...

SBUCIUM

Lumină

Slăvită, a zilelor mele ;
Rivala frumoaselor stele, —
Ce-ți sânt de vișă ?

Femeie,

Osândă, — cumplită'n asprime
Când urăști, împotriva cine
Poate să-ți steie...

Și ce vrei

Frumoaso, cu ochii ca focul ; —
De ce îmi întuneci norocul,
Și friguri îmi dai ?

Ochioasă

Dalila, cu priviri senine,
Dar aspre, nu'tinde spre mine
A morței coasă...

Cruță-mă,
Te rog, de osânda oftărei ; —
Din adâncimea desperărei,
Crudo, scoate-mă !

Dar ce spun ? —
Să mor... poate c'ar fi mai bine,
De cât a robi lângă tine —
Ridicol, nebun...

Imi zici :
Să uit eu dragostea cumplită ;
Vrai dintr'a morței ispită
Să mă ridici ?

Dar ce cale
Să apuc, eu, desprețuitul ; —
Să fug ? — nu pot, — mi-i drag cuțitul
Iubirei tale...

Auzi-mă,
Vezi tu lacrimile mele,
Cum înegrite-s de jele ;
Dă-mi să beau
Eu,

Din cupa durerii ;
De osânda oftărei
Scapă-mă,
Scoboară-mă
In liniștea adâncului ; —
Lui

Taină-mi s'o încredințez ;
In lut să mă înființez...

Iar, tu, ce scumpă imi ești,
Deși la mine privești
Cu ochi de marmură neagră, —
Azi, când în groapă mă mâi :
Tot scumpă-mi rămâi,
Și dragă...

Privind cum dorul zilele-mi curmă
Ascultă-mi tu ruga din urmă,
Și lasă amorul tău sfânt,
Să-l duc cu mine în mormânt...

Ce, toate să fie nimic ?
 Mare și mic,
 Să piară,
 De a timpului ghiară ?
 Dacă într'o picătură
 De viață, plină de ură,
 Este atâta mișcare
 Și frământare,
 Apoi, în neisprăvirea
 Și nemărginirea
 Spațiului
 Ș'a timpului,
 Numai neîmblânzită moarte
 Săcerea să-și poarte ?..

Voi, umbre-oameni, ce făcând știință
 Culegeți a minții nesocotință...
 Voi, ce dați morală
 Goală,
 Până și morților, — spuneți :
 Crierii noștri isteți,
 Când lut vor fi,
 La ce vor gândi ?

Mai dincolo de sus,
 De zori ce au apus ;
 Mai dincolo de jos,
 De fiores ;
 Înainte, tot înainte,
 În morminte,
 Cum aș vră să mă cufund
 Și să pătrund
 Bulboana nesfârșitului,
 Și a neîmblânzitului,

În care, atâția luceferi de iubire,
 Stau cufundați în veșnică-adormire...
 O, cum aş vră să întâlnesc,
 Pe cei ce nu mai trăesc...
 Pulbere steloasă,
 Ce-ai fost oasă...
 Celulă,
 De viață sătulă...
 Minte senină,
 Bulgăre de lumină...
 Ori ce veți fi,
 Și sub care formă veți trăi, —
 Fie oftare,
 A voastră suflare ;
 Fie osândit la plâns,
 Ochiul vostru stâns...
 Tot aş vră să vă'ntâlnesc,
 Amorul ? să vi-l destăinuesc...
 Și dacă forma trupului, ce se chinuește,
 Mă oprește ;
 Inceteze !
 Altor legi viața-mi urmeze...
 Să fiu
 Alt organism viu,
 Altă mișcare,
 Altă suflare...
 Și să nu mai întâlnesc,
 Față de lup omeșesc...

NEGURI

Colo, în fundul sur,
Stă mort al cerului azur,
Și gândurile mele moarte,
Zădarnic vreau, ca să mă poarte

 În depărtările pustii. —

 Din pâcle cenușii,

 O ploaie subțire

 Cerne cu mâhnire ;

Iar din a minții mele negură,

Ce calde lacrimi strecură,

 Rânduri,

Picură tristele gânduri,

Și glasuri line,

Ce nu mi-s străine,

Mâhnite'mi șoptesc,

Să nu mai trăesc...

Pe'tinse podișuri, pe dealuri,

Ce se desfac, departe, în valuri,

 Atârnă perdele

De neguri, triste ca zilele mele ;

 Și inima-mi plânge, că tot

 Ce prielnic mi-a fost, e mort...

În depărtare,
 Un foc clipește pe zare ;
 El, sub a codrului promoroacă,
 Samăna stelei de suferință proroacă.
 Privindu-l, îmi vine
 Să 'ntreb : ce cale duce la bine,
 Să-mi spue : unde
 Isvorul cu lacrimi s'ascunde. —
 Dar ploaia auzu-mi îngână,
 Urâtul mă duce de mână,
 Și negrele, moarte abisuri,
 Visuri,
 În minte-mi vedenii trezesc. —
 Atuncea, prin neguri, zăresc :
 Icoane stânse,
 Cu fețele plânse ;
 Jalnice firi,
 Năluciri,
 Care par făcute,
 Din oasele desfăcute,
 A celor fericiți,
 Pe veci muriți...
 Și câte amintiri, —
 Zâmbiri
 A unor stinse fericiri, —
 Nu-mi trec pe dinainte,
 Ca raze sfinte
 Dela morminte.
 Dar umbrele călătorind în aer,
 Se desfășoară în lung caer,
 Și'n dreptul porței
 Vecinicieii, s'aprinde curcubeul morței. —
 O pânză fumurie,
 Departe să 'ntinde pe câmpie ;
 Ca 'n fundul gropii,
 Mi să-întunecă ochii ;

Pe raza gândurilor mele,
Vine trecutul în crep de jele ;
O rece, de ghiață suflare,
 Cu întristare,
Scutură frunzele uscate
A dragostelor mele uitate,
 De lacrimi udate. —
 În atmosfera rece,
 De întunerice,
 A mea durere
Să stânge ca o părere...
Tace ploaea, tace și vântul,
S'amestecă cerul cu pământul ;
Adâncul, fălcile-și deschide :
 Sub o movilă cu oase,
De vremea nemilostivă roase,
Făptura mea se topește...
Lut îmi rămâne gândirea, —
O simțire nu mă părăsește :
 Iubirea...

TABLA DE MATERIE

	<u>Pag.</u>
P O E Z I I .	
Sihla	7
Moșii	10
Duminica Mare	11
Pârâul	13
Revărsatul zilei	15
Furtuna	17
Trânta voinicească	20
Arătura	22
Armindenul	24
Sara Sfântului Vasile	26

N E G U R I .

Lăutarul	31
Eminescu	35
Amurgul veacului	39
Stelei	44
Vechituri	46
Pe mormânt	51
Dragoste	53
Sorin	55
Desmoșteniții	58
Descurajare	63
Dor de mamă	65

D O I N E .

Doina ochilor albaștri	70
Doina dorului	72
Doina însurăteilor	76

Doina dragostelor	78
Doina voinicului	80
Doina floriceleului	81
Doina mângâerei	84
Doina drumețului	86
Doina sorioarei	88
Doina celor doi	91
Doina dorului de mamă	93
Doina amarului	96
Doina chinurilor	99
Doina Doinelor	101
Doina despărțirii	103
Doina preuțeștilor	106

POLIRITMICE.

La Preuțești	113
Lunei	116
Luceafăr blând	118
Țintirim	120
Zbor de gânduri	121
Când vin spre casă	124
Tânguiri de dragoste	126
Morții	128
Din depărtare	130
Amurgul zilei	132
Sborul durerii	134
Sub nour	137
Amintiri	139
Sbucium	141
Dincolo de moarte	144
Neguri	147

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
1987

BIBLIOTECA
Centrală Universitară
București

VERIFICAT
2017